

Nr. 5

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2000-2001

10 oktober 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE FISCALE BEVOEGDHEDEN VAN DE GEMEENSCHAPPEN EN
DE GEWESTEN

Inhoud

Nr. 5

Dinsdag 10 oktober 2000

Berichten van verhindering	1
Ontwerpen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstel van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	1
Adviezen van het Kinderrechtencommissariaat	
Indiening en verwijzing	2
Verslag	
Indiening	2
Motie	
Indiening	2
Mededelingen van de Vlaamse regering	
Indiening	2
Mededeling van de Vlaamse Milieumaatschappij	
Indiening	3
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	
Indiening	3
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	3
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	3
Samenstelling van een commissie	
Wijziging onder de plaatsvervangende leden	3
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de fiscale bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten	4
Sprekers : de heer Eric Van Rompuy, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Joris Van Hauthem, André Denys en Robert Voorhamme, mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Luc Van	

den Brande, Ludo Sannen, Chris Vandenbroeke, Sven Gatz en minister Bert Anciaux en minister-president Patrick Dewael	
Moties van aanbeveling	28
Sprekers : de heren Eric Van Rompuy en Francis Vermeiren	
Regeling van de werkzaamheden	28

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.11 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny Demaght-Aelbrecht : ambtsverplichtingen ;

Felix Strackx : familieverplichtingen ;

Patrick Hostekint : gezondheidsredenen.

ONTWERPEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet houdende wijziging van sommige bepalingen van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 15 januari 1995
– 413 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur, Media en Sport.
- Ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen
– 414 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar alle terzake bevoegde commissies.
- Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds, en de regering van de republiek Moldava, anderzijds, inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Chisinău op 21 mei 1996
– 417 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden.

VOORSTEL VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van decreet werd ingediend :

- Voorstel van decreet van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen c.s. houdende wijziging van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden
– 416 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

VOORSTELLEN VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

- Voorstel van resolutie van mevrouw Ria Van Den Heuvel, mevrouw Patricia Ceysens, de heer Jan Van Duppen, mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen, mevrouw Sonja Becq en mevrouw Ann De Martelaer betreffende aangepaste opvang bij ongewenste zwangerschap
– 411 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Voorstel van resolutie van de heer Carl Decaluwe c.s. betreffende het wegwerken van de discriminatie in het tariefsysteem van De Lijn
– 412 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

Voorzitter

- Verslag van het Rekenhof over de belangrijkste ontwikkelingen in de begroting en de rekeningen van de DAB Minafonds sinds 1995 en over de opmerkingen die het Rekenhof tijdens deze periode over de opbouw, de inkomsten- en uitgavenstromen en het saldo van dit fonds heeft gemaakt
– 37 (2000-2001) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting (zie Bureaubeslissing van 14 oktober 1999).

bracht door mevrouw Sonja Becq over de gedachtewisseling over de uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering
– 410 (2000-2001) – Nr. 1.

ADVIEZEN VAN HET KINDERRECHTEN-COMMISSARIAAT**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende adviezen van het Kinderrechtencommissariaat werden ingediend :

- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van mevrouw Sonja Becq c.s. houdende scheidingsbemiddeling
– 223 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
- Advies van het Kinderrechtencommissariaat over het voorstel van decreet van de heer Guy Swennen houdende organisatie van scheidingsbemiddeling
– 340 (1999-2000) – Nr. 2.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.

VERSLAG**Indiening**

De voorzitter : Het volgende verslag werd ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen uitge-

MOTIE**Indiening**

De voorzitter : De volgende motie werd ingediend :

- Motie van de heer Ludwig Caluwé c.s. betreffende een belangenconflict
– 415 (2000-2001) – Nr. 1.

MEDEDELINGEN VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van de Vlaamse regering werden ingediend :

- Vooruitgangsrapporten 1999 van de v.z.w. Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD) en van de v.z.w. IPAC soa & aids (DOC 203/1999-2000) ;
- Evaluatierapport “Decreet inzake de kwaliteitszorg in de welzijnsvoorzieningen” 1997-1999 (DOC 1/2000-2001) ;
- Schatkisttoestand van de Vlaamse Gemeenschap, toestand op 31 juli 2000 en de nieuwsbrief kasbeheer van juli 2000 (DOC 7/2000-2001).

Deze mededelingen van de Vlaamse regering liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE MILIEU- MAATSCHAPPIJ

Indiening

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse Milieumaatschappij werd ingediend :

- Waterkwaliteit – Lozingen in het water 1999 (DOC 202/1999-2000).

Deze mededeling van de Vlaamse Milieumaatschappij ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE MILIEU- EN NA- TUURRAAD VAN VLAANDEREN

(MINA-RAAD)

Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de MINA-raad werden ingediend :

- Advies d.d. 6 juli 2000 over groene stroom in relatie tot het Vlaams klimaatbeleid (DOC 2/2000-2001) ;
- Advies d.d. 13 september 2000 over het voorontwerp van decreet tot regeling van de vrijwillige volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest (DOC 3/2000-2001) ;
- Advies d.d. 7 september 2000 over het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van de aardgasmarkt (DOC 4/2000-2001) ;
- Advies d.d. 7 september 2000 over de ruimtelijke uitvoeringsplannen (DOC 5/2000-2001) ;
- Advies d.d. 7 september 2000 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet houdende bescherming van landschappen (DOC 6/2000-2001).

Deze mededelingen van de Mina-raad liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Arrest nr. 96/00 van 20 september 2000 ;
- Arrest nr. 97/00 van 26 september 2000.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGE- HOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummers 1903, 1941, 1987, 1998 en 1995 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1961 ;
- Rolnummers 1971, 1972, 2006 en 2015 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1971 ;
- Rolnummer 1974 ;
- Rolnummer 1981 en 2002 (samen-gevoegde zaken) ;
- Rolnummer 1982 ;
- Rolnummer 1994 ;
- Rolnummer 1997 ;
- Rolnummer 2005 ;
- Rolnummer 2012 ;
- Rolnummer 2024 ;
- Rolnummer 2026.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de plaatsvervangende leden

De voorzitter : Voor de VLD-fractie is in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme de heer Jozef Browaets als

Voorzitter

plaatsvervangend lid vervangen door de heer Koen Helsen.

ACTUALITEITSDEBAT**Actualiteitsdebat over de fiscale bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de fiscale bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten.

De bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik besef dat we nog niet in de sfeer zijn. We zitten met onze gedachten nog bij de gemeenteraadsverkiezingen. (*Opmerkingen van de heer Paul Van Grembergen*)

Inderdaad, we staan meer dan ooit temidden de mensen. We moeten nu echter overgaan tot de orde van de dag.

Onze fractie heeft gevraagd een debat te houden over de fiscale autonomie omdat volgende week op het federale vlak waarschijnlijk beslissende gesprekken zullen plaatsvinden over hoe die gestalte moet krijgen. Ik herinner u eraan dat het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering een engagement hebben aangegaan en dat die autonomie voor eind 2001 moet worden gerealiseerd.

Fiscale autonomie, waar onze fractie voorstander van is, is een zeer ruim begrip. Een democratische regio heeft behoefte aan een verantwoord financieel beleid waarbij de overheid die de uitgaven doet, eigenhandig de inkomsten moet kunnen innen. Dat is een democratisch principe. 'No representation without taxation', is een basisbeginsel van de democratie.

De Vlaamse begroting wordt maar voor 10 percent gefinancierd door eigen inkomsten. Men is voor 90 percent afhankelijk van toelagen van de federale overheid. Voor de Verenigde Staten of Zwitserland belooft die financiering via de eigen inkomsten ongeveer 50 percent. We moeten zorgen dat de fiscale

autonomie van de deelgebieden ten minste 50 percent bedraagt. Dit percentage moet in de toekomst wellicht nog hoger zijn.

Een tweede belangrijk punt van fiscale autonomie is dat we de vruchten moeten kunnen plukken van de economische groei. We hebben een eigen Vlaamse economische dynamiek. Hierdoor moeten de inkomsten verhogen. De band tussen inkomsten en economische groei kan enkel worden verwezenlijkt via de personenbelasting. De BTW is daar niet het geschikte middel voor omdat de elasticiteit ervan niet hoger is dan 1.

Het huidige dotatiesysteem is ook bijzonder nadelig voor de deelgebieden omdat enkel de middelen van de niet aan het onderwijs gebonden uitgaven aan het BNP zijn gekoppeld. De onderwijsuitgaven groeien echter slechts met de inflatie. Bijgevolg is er geen binding met de hogere economische groei. De gemeenschappen moeten gebruik kunnen maken van de hogere inkomsten. De kennissamenschappij, waar wij voorstander van zijn, moet een fiscaal draagvlak hebben. De deelgebieden leveren zwaar in. De voorzitter van het Vlaams Parlement heeft al verschillende keren dat verlies becijferd. In de loop van de volgende 10 jaar zullen we 127 miljard frank aan inkomsten derven door de koppeling van de onderwijsuitgaven aan de BTW-ontvangsten, die zijn gekoppeld aan de inflatie.

Een belangrijk punt voor onze fractie en voor het parlement is een wijziging van die regeling. De financiering van het onderwijs en van de gemeenschappen in het algemeen moet gebeuren op basis van de personenbelasting. Het Vlaams Parlement deelt die mening. Het volstaat niet om de dotatie op basis van de BTW-ontvangsten te koppelen aan de evolutie van het BNP, die moet worden gekoppeld aan de personenbelasting.

Vandaag genereert de Vlaamse Gemeenschap 63 percent van de personenbelasting in België. Op basis van de huidige verdeelsleutel, die is bepaald in functie van het aantal leerlingen, krijgen we slechts 57,5 percent van de onderwijskredieten. Fiscale autonomie over de personenbelasting zal een jaarlijkse bonus opleveren van ongeveer 23 miljard frank. Dat is precies het bedrag dat we nodig hebben om ons onderwijs even goed te financieren als in onze voornaamste buurlanden Nederland, Duitsland en Frankrijk. De fiscale autonomie kan ons die bonus opleveren.

Gaan de Franstaligen hiermee akkoord? Minister Van Cauwenberghe is voorstander van een welvaartskoppeling van de BTW-dotatie, van een kop-

Van Rompuy

peling aan de evolutie aan het BNP. Maar hij vindt dat dit een dotatie moet blijven, en hij is tegenstander van een financiering via de personenbelasting. De Franse Gemeenschap genereren 35,6 percent van de personenbelasting, maar krijgt 42,5 percent van de onderwijskredieten. Ze vragen een regeling die het bestaande consumptiefederalisme bevestigt en versterkt. Welk standpunt neemt de Vlaamse regering in over dit vraagstuk ? Een regeling op basis van de personenbelasting kan ons een bonus opleveren. Wie zal wat betalen ? Wat zal men regelen voor Wallonië ? Onder welke voorwaarden zal de herfinanciering van de gemeenschappen gebeuren ?

We zijn voorstander van solidariteit tussen de regio's, maar we moeten een akkoord bereiken over het financieringsmechanisme. Verder mogen we Brussel niet uit het oog verliezen, want het gaat om een gemeenschapsmaterie. Onze fractie is van mening dat alle Vlamingen in Brussel moeten kunnen genieten van het belastingsregime dat elders in Vlaanderen in voege is. Alle Vlamingen moeten dezelfde behandeling krijgen. Wat denkt de Vlaamse regering hierover ? Hoe zal men vorm geven aan de gemeenschapsfiscaliteit ?

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : U spreekt over de gemeenschapsfiscaliteit. Hoe wilt u dat verzoenen met de grondwet ? Constitutioneel is de fiscale autonomie eerder een zaak van de gewesten dan van de gemeenschappen.

De heer Eric Van Rompuy : Bij de staatshervorming van 1988, in de bijzondere financieringswet, heeft men een basis gelegd voor de gemeenschapsfiscaliteit. Dat is hier ook duidelijk gebleken uit de hoorzittingen terzake. Wel moet men natuurlijk op dat vlak een specifieke regeling voor Brussel vinden.

Minister-president Patrick Dewael : U kiest wat Brussel betreft dus voor een systeem van subnationaliteit ?

De heer Eric Van Rompuy : Dat was ook het standpunt dat men in het Vlaams Parlement heeft ingenomen : indien men overstapt naar gemeenschapsfiscaliteit moet men onvermijdelijk op een of andere manier technieken vinden om alle Vlamingen, ook deze in Brussel, gelijk te behandelen. Het lijkt me dat ook de Vlaamse regering dit stand-

punt huldigde in de discussie over het gratis openbaar vervoer.

Het is belangrijk dat dit parlement weet welk scenario de volgende dagen zal worden ontwikkeld inzake de basis van de onderwijsfinanciering : houden we ons aan die BTW-dotatie, of zetten we dit om in gemeenschapsfiscaliteit via de personenbelasting ? Ik verneem via de pers dat volgens de Vlaamse regering die BTW-dotatie moet worden bevroren op het huidige niveau van 372 miljard frank voor alle gemeenschappen tezamen, en dat de toekomstige groei moet worden omgezet in een extra personenbelasting van de gemeenschappen. De minister-president heeft dit standpunt enkele weken voor de verkiezingen naar voren gebracht in een interview, als ik me niet vergis in de Gazet van Antwerpen en het Belang van Limburg. De BTW-dotatie moet volgens ons dus verdwijnen en worden omgezet in een extra overheveling van de personenbelasting. We willen dit dus niet enkel beperken tot de groei, zoals de Vlaamse regering voorstelde, maar ik verwijs nogmaals naar het standpunt van de minister-president in diens interview.

Voor ons betekent fiscale autonomie ook dat de overblijvende gemeenschaps- en gewestbelastingen – zoals de verkeersbelasting, het kijk- en luistergeld, de registratierechten, de milieutaks en de schenkingsrechten – eveneens moeten worden overgeheveld naar gemeenschappen en gewesten, en in mindering worden gebracht van de geristoreerde personenbelasting zoals we die nu kennen. Dat bedrag moet natuurlijk worden afgetrokken. Op die manier kan ongeveer 14 percent van de Vlaamse begroting worden gefinancierd door gemeenschaps- en gewestbelastingen. Ik denk dat ook dit kan rekenen op een consensus in dit parlement. Indien we die BTW-dotatie kunnen vervangen door de personenbelasting en die gemeenschaps- en gewestbelastingen kunnen overhevelen naar regio's en gemeenschappen, dan zou ongeveer 50 percent van de Vlaamse begroting kunnen worden gefinancierd met eigen inkomsten. Dat is de doelstelling die we in een eerste fase zouden moeten kunnen realiseren bij de onderhandelingen, met de mogelijkheid om de volgende jaren eventueel verder te kunnen gaan.

Een ander belangrijk punt is dat Vlaanderen dient te beschikken over tariefautonomie, een woord dat ook de voorzitter van dit parlement gebruikte in zijn 11-julitoespraak. Tariefautonomie komt erop neer dat de federale wetgever de basistarieven vastlegt, maar de tarieven van de diverse belastingsschalen met een bepaald, aanzienlijk percentage verlaagt om ruimte te creëren voor een eigen ta-

Van Rompuy

riefpolitiek door de deelstaten. Deze politiek moet ook betrekking hebben op de aftrekken binnen onze bevoegdheden, zoals milieu, mobiliteit, kinderen ten laste, kinderopvang. Niet alleen moeten de tarieven kunnen worden gemoduleerd door de gewesten, binnen een bepaalde limiet, er moeten ook aftrekken mogelijk zijn om een eigen beleid mogelijk te maken op het vlak van leefmilieu, mobiliteit en gezinslast. Dat geeft ons de mogelijkheid een eigen gezinspolitiek uit te bouwen : denken we maar aan de kinderopvang. De minister-president stelt voor om enkel te werken met op- en afcentiemen, wat dan nog wordt gereduceerd tot een kwart van de personenbelasting.

Mijnheer Anciaux, u schudt van neen. Ik stel slechts de vraag of ik dit standpunt correct heb begrepen : daarvoor dient uiteindelijk dit debat. Wij vinden op- en afcentiemen op een kwart van de personenbelasting natuurlijk volstrekt onvoldoende. Men kan dat nu al doen op het geheel van de personenbelasting. Het voorstel zou dus een stap terug betekenen ten aanzien van de huidige situatie.

Minister-president Patrick Dewael : Dit misverstand, dat wellicht het gevolg is van een ongelukkige manier van uitdrukken van mijnentwege in het betrokken interview, wil ik meteen uit de wereld helpen. Het is geenszins de bedoeling om het daartoe te beperken. Je kunt daar een concurrerende belasting van maken, of je kunt werken met op- en afcentiemen. Alles hangt af van de vork die je kunt bekomen. Ik denk daarbij aan 10 procent. In het kader van de huidige Financieringswet hebben de onderhandelingen met het federale niveau geleid tot een vork van 2,5 procent, wat ik absoluut onvoldoende vind. Een vork van 10 procent, zowel naar boven als naar beneden, zou 20 procent in de kerf opleveren, en dat cijfer beantwoordt al heel wat beter aan de verwachtingen. Zo een cijfer, dat door ons na wijziging van de Financieringswet gedifferentieerd kan worden ingevuld, lijkt me een goed uitgangspunt voor de onderhandelingen.

De heer Eric Van Rompuy : Op- en afcentiemen spelen op het globale inkomen. Het is precies de tariefpolitiek die differentiatie mogelijk maakt volgens inkomen, gezinssituatie en kinderlast. De minister-president geeft toe dat de bijzondere wet moet worden gewijzigd om differentiatie mogelijk te maken. In de huidige situatie gaat het immers slechts om globale op- en afcentiemen, zoals ook de gemeenten die heffen.

Minister-president Patrick Dewael : Tariefautonomie is inderdaad fundamenteel. Daarbij moet je niet alleen kijken naar verlagingen en verhogingen, maar ook naar aftrekken. Voor onze eigen bevoegdheden zouden dus ook fiscale aftrekmogelijkheden moeten bestaan. Dan pas kun je van een waarachtige tariefautonomie spreken.

De heer Eric Van Rompuy : Dit is een veel genuanceerdere houding dan wat de minister eerder zei over de 10-percentvork van op- en afcentiemen. De CVP verwacht van reële fiscale autonomie dat de federale regering basistarieven vastlegt en dat de regio's daarvan kunnen afwijken in functie van hun beleid. Ook fiscale aftrekken vallen onder dat soort autonomie. Zij stellen ons in staat om een eigen gezins- of mobiliteitsbeleid te voeren.

De onderwijsfinanciering zou in de toekomst dus niet meer op basis van BTW-dotaties mogen geschieden, maar op basis van de reële personenbelasting, waardoor economische groei en democratische representativiteit eindelijk zouden worden weerspiegeld. Daarnaast pleiten we voor tariefautonomie met fiscale aftrekmogelijkheden, wat modulering mogelijk maakt.

Wat de regering nu wil doen met de afcentiemen, is te beperkt. Belastingverlaging kan voor de CVP slechts een optie zijn, maar er moet modulering mogelijk zijn volgens het inkomensniveau. De voorgestelde korting op de personenbelasting is forfaitair. Hoe ver staat het dossier nu, amper enkele uren voor de start van de onderhandelingen ? Volgens de minister berust het bij de Raad van State. Heeft het Overlegcomité zijn rol al gespeeld ? Ik vrees dat de Franstaligen het dossier eens te meer zullen aangrijpen om zelf iets in ruil te vragen, terwijl Vlaanderen gewoon recht heeft op deze autonomie. De minister-president wil de op- en afcentiemen van 2,5 naar 10 procent optrekken. Dat standpunt werd ook ingenomen door de Commissie van Wijzen van de Franstalige Gemeenschap. Voor ons is dat onvoldoende om van echte fiscale autonomie te kunnen spreken. De huidige afcentiemen gaan amper over 9,3 miljard frank of 1 procent van de personenbelasting. In de loop van de volgende dagen wordt het dus belangrijk om te weten wat het lot is van die afcentiemen. Is er een modulering mogelijk naar inkomen ? Is er een modulering mogelijk naar gezinslast ? Wat is het statuut ervan ? Hoe zal het in de onderhandelingen worden ingewerkt ? We weten dat het zagezegd al vanaf juli bij de Raad van State ligt. Dat duurt nu al drie maanden. Maar goed, dat is het Overlegcomité niet geweest. We hebben de indruk dat de

Van Rompuy

Franstaligen dit achter de hand houden om het tijdens het debat te kunnen verzilveren.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik wil daar onmiddellijk duidelijkheid over geven. Het kan niet de bedoeling zijn dat men twee keer een prijs zou gaan betalen voor wat werd overeengekomen in het kader van het Sint-Elooisakkoord. Dat is nogal evident. Het ontwerp van decreet inzake de afdelingen is geconcipteerd op basis van de bestaande financieringswet. Dat wordt wel doorkruist door het feit dat de wijziging en de herziening van de financieringswet ook aan de orde is.

Ik herhaal dat dit dossier bij de Raad van State berust. Mijnheer Van Rompuy, u weet dat men bij de Raad van State alleen maar met zekerheid weet wanneer men daar iets naartoe stuurt. Men heeft weinig zekerheid over de datum dat men het terugkrijgt. Het ligt nu dus bij de Raad van State voor advies. Dit is echter een apart dossier. Het ligt niet ter tafel in de huidige onderhandelingsronde. Nu gaat het immers over de wijziging van de financieringswet. Het ontwerp van decreet inzake de afdelingen is de uitvoering van de bestaande financieringswet.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik heb hierbij toch de volgende vraag. Het ligt nu bij de Raad van State. Als ik me echter goed herinner wat de regels zijn, kan het pas naar de Raad van State worden gestuurd op het ogenblik dat er een goedkeuring is geweest op het Overlegcomité. Die goedkeuring zou er echter niet geweest zijn. Het zou wel naar de Raad van State gestuurd zijn en daar dus nog liggen. Zolang er geen goedkeuring is van het Overlegcomité kan het niet terugkeren. Mijnheer de minister-president, er is openbaarheid van bestuur.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Demeester, het ligt bij de Raad van State met medeweten en goedkeuring van het Overlegcomité.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Goedkeuring is een document daarbij, waarin het Overlegcomité specifiek zegt dat het 'goedgekeurd' is. Dat volgt uit de praktijk van het verleden. Als men dit

niet heeft, kan de Raad van State er niet mee verder.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Demeester, het Overlegcomité heeft kennis genomen van en goedkeuring gegeven aan de onderdelen van het zogenaamde Sint-Elooisakkoord. De afdelingen waren daar een onderdeel van. Wat dat betreft, is er geen enkel probleem voor de Raad van State. Die kan zijn advies uitbrengen. Nadien is de kwestie nog eens besproken in het Overlegcomité. Daarom gebruik ik zowel 'goedkeuring' als 'medeweten'.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer de minister-president, ik wil absoluut niet moeilijk doen, maar ik denk dat voor de goede orde van zaken de Raad van State een document moet hebben waarin staat dat het Overlegcomité van die datum dit ontwerp van decreet heeft goedgekeurd. Een mondeling akkoord is niet ter zake. Het Sint-Elooisakkoord komt niet in de plaats van een bespreking in het overlegcomité.

Minister-president Patrick Dewael : Op basis waarvan zegt u dat het Overlegcomité het ontwerp van decreet moet goedkeuren ? Waar staat dat ? In de financieringswet staat enkel en alleen dat dit het voorwerp uitmaakt van het Overlegcomité. Er staat nergens als dusdanig dat het ontwerp van decreet moet worden goedgekeurd door het Overlegcomité. Dat zou een onaanvaardbare inmenging zijn in onze bevoegdheden. We gaan als Vlaamse regering uitvoering geven aan een onderdeel van de financieringswet in onze eigen bevoegdheid. Waarom zou het Overlegcomité zijn goedkeuring moeten geven aan een ontwerp van decreet van de Vlaamse regering ?

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik heb me misschien verkeerd uitgedrukt. Er moet hoe dan ook een verslag zijn van het Overlegcomité. Dat verslag moet worden toegevoegd. Dat is niet gebeurd. Dat is de informatie die ik heb. Het feit dat dit niet is gebeurd, is de reden waarom het niet terugkeert van de Raad van State.

Minister-president Patrick Dewael : Omwille van diezelfde openbaarheid van bestuur wil ik u vragen welke informatie u hebt, en vanwaar u ze haalt. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy en van mevrouw Wivina Demeester-De Meyer*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

Van Hauthem

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, toen we in juni hebben gedebatteerd over de vork voor de afcentiemen – 2,5 percent min en plus – werd er gezegd dat er een ontwerp van koninklijk besluit zou komen van de federale regering. Is dat er al ?

Minister-president Patrick Dewael : Eerst moeten we kennis krijgen van het advies van de Raad van State, zodat de Vlaamse regering het ontwerp van decreet definitief kan goedkeuren, en het kan voorleggen aan het Vlaams Parlement. Op dat ogenblik is het koninklijk besluit inderdaad nodig. Nu nog niet.

De heer Joris Van Hauthem : Er is dus nog geen koninklijk besluit. Dat is nochtans nodig om de vork vast te leggen. Dat hebt u in juni zelf gezegd.

Minister-president Patrick Dewael : Tijdens het debat voor het reces heb ik gezegd dat ik overleg heb gepleegd met mijn federale collega van Financiën. Op dat ogenblik had ik het ontwerp van koninklijk besluit in mijn bezit. Het zal worden goedgekeurd door de ministerraad op het ogenblik dat we het definitieve ontwerp van decreet inzake de afcentiemen hier bespreken.

Mijnheer de voorzitter, collega's, we spreken nu over een uitvoering van de bestaande financieringswet. Ik geloof echter dat we de blik moeten wenden naar de toekomst, en bekijken welke toekomstige fiscale autonomie we willen verwerven. De problemen die er nu zijn, tonen juist de onvolmaaktheid van de financieringswet. Daar willen we zo snel mogelijk van af.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, toch is dit niet onbelangrijk. Uit verklaringen van Franstalige politici blijkt dat ze het huidige systeem van afcentiemen willen behouden, mits de vork van 2,5 percent verruimd wordt. Dat verkopen ze dan als fiscale autonomie. Voor onze fractie betekent fiscale autonomie veel meer dan dat. Fiscaliteit is kunnen differentiëren naar inkomen, gezinslast en kinderlast, en kunnen gebruik maken van aftrekken. Een verruiming van de vork van 2,5 naar 10 percent, zoals door de Franstaligen naar voren wordt geschoven, is niet de fiscale autonomie die we wensen.

Minister Van Cauwenberghe heeft in interviews al gezegd dat de Franstaligen in geen geval zullen aanvaarden dat er aan de progressiviteit van het stelsel wordt geraakt. De gemeenschappen en ge-

westen kunnen dus geen mogelijkheid krijgen om een eigen tariefpolitiek, gedifferentieerd naar inkomen, te voeren. Hij zegt dat het met op- en afcentiemen moet gebeuren.

Daarnaast beschouwen de Franstaligen nog steeds de financiering van het onderwijs als een middel om meer dotaties te krijgen uit de federale schatkist om een herfinanciering door te voeren. Voor ons moet de basis de eigen opbrengst van de personenbelasting zijn. Het is normaal dat er wordt voorzien in bepaalde mechanismen van solidariteit, maar dat mag niet gebeuren ten koste van de Vlaamse bonus.

Minister-president Patrick Dewael : Ik kan u geruststellen. U citeert toespraken en interviews van Franstalige politici, waaruit blijkt dat ze een andere mening hebben. Dat is echter evident. Dit toont het steriele aan van zulke discussies. In het debat over de Septemberverklaring heb ik al gezegd dat u niet moet verwachten dat de heer Van Cauwenberghe mijn toespraak zou overnemen. Natuurlijk doet hij dat niet. In het Waals Parlement zal men erover debatteren en zal men ons citeren. De oppositie, de PSC, zal op de tribune staan om te zeggen dat de heer Van Cauwenberghe zich laat doen door de Vlamingen, en zich op sleeptouw laat nemen door de Vlaamse regering, enzovoort.

Veel belangrijker is wat we zelf willen. Dat staat in ons regeerakkoord. We beperken ons uiteraard niet tot wat de heer Van Cauwenberghe vraagt. Het zal het voorwerp uitmaken van de onderhandelingen. Ik ben het trouwens voor een groot deel met u eens. Er is tussen ons geen groot probleem. Ik maak alleen voorbehoud inzake de grondwettelijke basis voor een gemeenschapsfiscaliteit. U stelt dat iets te eenvoudig voor.

De heer Eric Van Rompuy : U hebt de gemeenschapsfiscaliteit zelf voorgesteld in een interview enkele dagen geleden. We moeten in dit debat duidelijk de krijtlijnen van deze onderhandelingen trekken. De pers heeft gewag gemaakt van een grote doorbraak inzake de fiscale autonomie. De Franstaligen waren zagezegd bereid om verdere stappen te zetten. Het veredelen van de afcentiemen en het vergroten van de marges is voor ons echter onvoldoende.

Voor ik mijn betoog afsluit, wil ik het nog even hebben over de aangekondigde afschaffing van het kijk- en luistergeld. Zal dit thema ook tijdens de onderhandelingen aan de orde komen ? Zal deze belasting volledig tot de bevoegdheden van de gemeenschappen behoren ? Minister Stevaert heeft

Van Rompuy

verklaard dat dit een van de belangrijkste punten van de huidige onderhandelingen zal vormen.

Men heeft de afschaffing van het kijk- en luistergeld in het vooruitzicht gesteld. Ik vraag me echter af wie hiervoor zal opdraaien. Zal de federale schatkist dit dragen? Zullen we dit in de Vlaamse begroting moeten opvangen of zullen we de gederfde inkomsten via de federale schatkist ontvangen? Dit is in mijn ogen een zeer belangrijke zaak.

Minister Stevaert en minister Vande Lanotte beschouwen het kijk- en luistergeld als een element van de fiscale autonomie. Men kan een voorstander zijn van het afschaffen van het Kijk- en Luistergeld. Ik vraag me zelfs af wie hier geen voorstander van is. De vraag is echter wie dit allemaal zal betalen.

Ik denk hierbij ook aan het onderwijs. De mensen in het onderwijs verwachten enorm veel van deze onderhandelingen. Zij verwachten dat de fiscale autonomie Vlaanderen meer middelen zal geven, middelen die we onder meer kunnen gebruiken voor de herfinanciering van het onderwijs. Indien men het kijk- en luistergeld afschaft zonder enige compensatie van de federale schatkist, moet men dit echter financieren met de volledige fiscale bonus van de personenbelasting. Hierdoor zou het onderwijs opnieuw in de kou blijven staan.

De verkiezingen en de verkiezingsbeloftes zijn achter de rug. Iedereen denkt dat het kijk- en luistergeld in de loop van het najaar zal worden afgeschaft. Ik vraag me echter af hoe men dit concreet wil waarmaken. Hoe wil de Vlaamse regering deze mogelijke afschaffing in de fiscale autonomie doen passen?

Men moet zich wat dit betreft niet teveel illusies maken. De federale regering zal geen 30 miljard frank in haar schatkist reserveren om de gemeenschappen hiervoor te financieren. Minister Reynnders heeft al een belastingverlagingvoorstel van 135 miljard frank in het vooruitzicht gesteld. Men heeft eigenlijk al voor 400 miljard frank aan beloftes gedaan. De federale regering kan deze 30 miljard frank er niet meer bijnemen.

Nu de verkiezingen voorbij zijn, vraag ik me af wat nu net het statuut van dit kijk- en luistergeld in deze onderhandelingen is. Hoe zal die afschaffing zich verhouden tot de federale schatkist? Wie zal dit betalen? Zullen we dit in het kader van de

Vlaamse begroting moeten ophoesten? De heer Sannen heeft het al over de marge van de belastingverlaging gehad. Zit dit kijk- en luistergeld in het pakket van de afcantiemen of staat het er los van? Dit zijn uiterst belangrijke vragen.

Tot slot vraag ik de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement hoe deze onderhandelingen zullen verlopen. De onderhandelaars hebben elkaar reeds ontmoet in het kasteel van Terhulpen. Men kon daar minister Anciaux lachend naast minister Happart zien staan. Blijkbaar is heel de wereld veranderd. De deelregeringen onderhandelen, weliswaar zonder Brussel, met de federale regering. Hoe zullen deze onderhandelingen de komende dagen verlopen?

Ze worden op dit ogenblik alleszins volledig buiten de Costa gevoerd. De Costa is trouwens dood en begraven. Men kan in de Costa nog interessante theoretische oefeningen doen, maar eigenlijk bestaat de Costa niet meer. Dit wordt ondertussen overigens door iedereen erkend, zelfs door de voorzitter van het parlement. Ik vraag me echter af hoe de Vlaamse regering hierbij betrokken zal worden. Zal de Vlaamse regering tijdens een onderhandelingsmoment met de federale regering en met de andere deelregeringen een soort gemeenschapsdialoog kunnen voeren of zal alles in de Wetstraat 16 door kabinetswerkgroepen van de partijen worden geregeld? Waar en wanneer wordt het Vlaams Parlement hierbij betrokken? In welk kader functioneren de deelstaten?

Het gaat hier immers om de financiering van het onderwijs van onze gemeenschap in de Vlaamse begroting van de komende jaren. In welk kader vinden deze onderhandelingen plaats? Welke afspraken zijn hieromtrent gemaakt? Dit zijn belangrijke vragen waarop we in dit actualiteitsdebat de antwoorden hopen te krijgen.

We hopen dat er inderdaad sprake is van een grote doorbraak. De jongste maanden werden we immers overspoeld met mooie woorden en beelden die ons moesten doen geloven dat de communautaire problemen eindelijk opgelost zouden raken. Het uur van de waarheid is nu aangebroken. Men mag dan nog lief zijn voor elkaar, toch gaat het om de harde centen.

We vragen dan ook aan de Vlaamse regering dat ze haar standpunt met betrekking tot de krijtlijnen van de fiscale autonomie in alle duidelijkheid zou bekendmaken. In welk kader zal die nieuwe staats-hervorming tot stand komen? Hoe zullen de

Van Rompuy

Vlaamse instellingen, het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering daarbij betrokken worden ?

Met de Sint-Michielsakkoorden was duidelijk in welk kader onderhandeld werd. Zal wat ons nu te wachten staat, deel uitmaken van een grote koehandel die in de volgende dagen zal plaatsvinden rond de fiscale hervorming, de financiering van de sociale zekerheid, het Zilverfonds, het mobiliteitsplan en daar misschien nog ietsje bij voor gemeenschappen en gewesten ? Zal dit niet leiden tot een enorme 'marchandage', een trukendoos waarin alles aan elkaar wordt gekoppeld ? Dit scenario is uiteraard geen goed uitgangspunt om te kunnen komen tot een gezonde financiering van het onderwijs en van de gemeenschappen en gewesten in de volgende jaren.

Als fractie vragen we daarover de groots mogelijke duidelijkheid. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Op dat laatste zal ik niet te diep ingaan omdat ik hier geen animositeit wil veroorzaken. Wat die koehandel en koppelingen betreft, wil ik beklemtonen dat wij van niemand lessen te krijgen hebben, dus ook niet van u, mijnheer Van Rompuy. Herinner u nog de BTW-perikelen rond de snijbloemen. Die tijd is gelukkig achter de rug.

Met betrekking tot de staatshervorming willen we stap voor stap vooruitgaan. Dit is op zichzelf al een grote verdienste, zeker rekening houdend met de totale impasse waarin dit belangrijke dossier in globo gedurende vele jaren verkeerde.

Wat het kader betreft, zijn de heer Van Cauwenberghe en ikzelf overeengekomen dat de ministers-presidenten van de deelstaten samen met de federale premier en met de voor de hervorming van de instellingen bevoegde federale ministers overleg zullen plegen. Daarnaast is er de Costa, in het bijzonder vertegenwoordigd door de twee covoorzitters, de heer Vankrunkelsven langs Vlaamse kant en de heer Moureaux langs Franstalige kant. Binnen dat kader zal de dialoog worden gehouden met de voor de hervorming van de instellingen bevoegde federale ministers en met de federale premier zelf. Dit zijn dus de twee kanalen waarbij het eerste kanaal de Vlaamse regering in de mogelijkheid stelt onderhandelingen te voeren over een belangrijk onderdeel van ons regeerakkoord.

Verwacht wordt dat de federale premier in zijn beleidsverklaring van volgende week de oplossingen zal aanreiken binnen het perspectief van de federale regering, want uiteindelijk zal het toch het federale parlement zijn dat de zaken op legistiek vlak moet implementeren.

Met betrekking tot het kijk- en luistergeld, is mijn antwoord hetzelfde als dat van voor de verkiezingen. Op dit ogenblik betreft dit een federale belasting. Net zoals wij bent ook u vragende partij om die naar de deelstaten te transfereren. Dit is een goed uitgangspunt. Het afschaffen van die nochtans federale belasting vergt evenwel het akkoord van de drie gemeenschappen. Dit moet onze bevoegdheid worden, maar we moeten tegelijkertijd nagaan hoe dit budgettair moet worden verrekend.

U vraagt mij of de federale regering een stuk daarvan voor haar rekening zal nemen, maar ik heb niet de gewoonte in de plaats van de federale regering te spreken. Ik denk dat de komende onderhandelingen en de beleidsverklaring van 17 oktober dienaangaande meer duidelijkheid zullen brengen.

Tot slot kan ik u ook meedelen dat morgen om 8 uur een eerste bijeenkomst plaatsvindt van de premier met de ministers, bevoegd voor de hervorming van de instellingen, en de ministers-presidenten van de deelstaten.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, collega's, voor de VLD-fractie is deze discussie over de fiscale autonomie een aangename verrassing, en die heeft niets te maken met de gemeenteraadsverkiezingen. Het is een aangename verrassing omdat we vroeger dan verwacht een debat kunnen houden over die fiscale autonomie.

Mijnheer de minister-president, ik ontken niet dat ik behoorde tot de sceptici die dachten dat uw aanpak niet de juiste was. Ik dacht dat we de Franstaligen er pas toe zouden kunnen bewegen om met ons te praten over fiscale autonomie op een conflictmoment. We hadden een confrontatie pas verwacht tegen het einde van 2001. Die datum was trouwens overeengekomen voor de standpuntbepaling van de Vlaamse regering over het Sint-Elooisakkoord.

De intellectuele eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat uw onderhandelingsstactiek slaagt. Het resultaat

Denys

moeten we natuurlijk nog afwachten, maar iedereen die het Vlaams Parlement tijdens de voorbije legislatuur heeft gevolgd, moet erkennen dat het een onverwacht succes is om er een jaar vroeger dan voorzien in te slagen om de tafel te zitten met de Franstaligen. Tijdens de vorige zittingsperiode bestond er een groot verschil tussen de standpunten van de CVP-fractie in het Vlaams Parlement en die van de CVP-fractie op het federale niveau. Dit verschil leidde tot een dubbelzinnige houding. Weliswaar kwam er een mooie resolutie tot stand, maar we moesten in alle eerlijkheid toegeven dat we niet over een strategie noch over een aanpak beschikten voor de onderhandelingen met de Franstaligen.

De nieuwe houding verschilt grondig van de vorige. De meerderheidspartijen hebben afgesproken om hetzelfde standpunt in te nemen op het Vlaamse als op het federale niveau. De minister-president gaat trouwens in een meer loyale sfeer om met de Franstaligen. Bovendien heeft hij een zeer goede kennis van het Franstalige eisenpakket en gaat hij heel koelbloedig om met die kennis. Deze tactiek werpt vruchten af.

De link tussen de Franstalige eis voor meer middelen en de Vlaamse eis voor meer autonomie werd trouwens nooit achterwege gelaten, en die is mee de oorzaak van de huidige gesprekken. Nochtans was de verleiding groot, want ook Vlaanderen is vragende partij voor meer middelen voor het onderwijs. Ik herhaal dat het bewaren van de koelbloedigheid een heel goede tactiek is gebleken.

Het is niet omdat we om de tafel zullen zitten dat succes is gewaarborgd. Het dossier blijft aartsmoeilijk. Er is een groot verschil tussen de Franstalige en de Vlaamse invulling van de term federalisme. De Franstaligen willen de zaak beperken tot een uitgavenautonomie. Wij vragen niet enkel een uitgaven- maar ook een inkomstenautonomie. Een loutere uitgavenautonomie is onlogisch. De heer Van Rompuy wees er reeds op dat die Franstalige eis voortspuit uit de vrees dat de evolutie van een inkomstenautonomie met verscheidenheid zou kunnen uitmonden in een inkomsten- en in een concurrentieverlies. Ik heb begrip voor de Franstalige redenering over het inkomstenverlies. Voor die over het concurrentieverlies heb ik echter veel minder begrip. Vanuit een correcte federale logica is de Franstalige eis tot compensatie voor het eventueel verlies van inkomsten gegrond. Een doorzichtig en rechtvaardig solidariteitssysteem is de hoeksteen van een federale samenleving. Het mag ech-

ter geen vrijbrief worden voor nog meer ongebreidelde transfers. Uiteraard zijn er grenzen. Het mag niet leiden tot wat professor Senelle een inkomstenparadox noemt waarbij degene die ontvangt, meer zou overhouden dan degene die betaalt. We moeten erover waken dat op zogenaamde solidariteitsgronden de vruchten van het goed presteren van een deelstaat niet volledig worden afgeroomd.

Past de Franstalige eis voor een doorzichtig solidariteitssysteem in een federale logica? Volgens mij is dat niet het geval met hun pleidooi dat fiscale verscheidenheid leidt tot het in gevaar brengen van de economische en monetaire unie van ons land. De monetaire unie is al een tijdje geleden vervangen door een Europese monetaire unie. Op Europees niveau blijft men – naast het streven naar fiscale harmonisatie – ervoor pleiten om het fiscale instrument te gebruiken om een eigen beleid te voeren. Het argument dat fiscale verscheidenheid leidt tot destabilisatie van de Europese monetaire en economische unie is onjuist.

Ik kom daarmee tot een van de meest gevoelige punten van de discussie, dat ook al werd aangehaald door de heer Van Rompuy. In het regeerakkoord staat dat een belangrijk deel van de personenbelasting zou worden overgeheveld. Ik spreek me niet uit over bedragen. De vraag rijst welke vorm van autonomie we zullen krijgen bij de overheveling van een gedeelte van de personenbelasting. Het huidige dotatiesysteem via de samengevoegde belastingen kan niet langer. Er moet een tarievenautonomie komen. Mijnheer de minister-president, ik ben het eens met uw omschrijving van daarnet: binnen een soort bandbreedte van 20 procent met de mogelijkheid tot differentiatie, tot het werken met aftrekken. We kunnen pas van echte fiscale autonomie spreken als dat systeem ertoe kan leiden dat Vlaanderen zelf een fiscaal beleid kan uitstippelen.

Ik kan de belangrijkste passages uit het regeerakkoord samenvatten in drie belangrijke punten. We pleiten voor de overdracht van alle gewestelijke belastingen samen met alles wat daar in het verlengde van ligt. We willen kunnen beschikken over het gedeelte van de personenbelasting dat vandaag via de samengevoegde belastingen wordt gegeven aan de gewesten. Ten derde moet er een doorbraak komen in de tarievenautonomie. Als Vlaanderen die drie punten kan realiseren in de verschillende fora, dan wordt er geschiedenis geschreven in de ontwikkeling van de federale staatsstructuur.

Mijnheer de minister-president, u zegt dat u uw politiek lot verbindt aan het al dan niet slagen van

Denys

een doorbraak in de fiscale autonomie. Ik deel van uit de VLD-fractie mee dat u daarmee niet alleen staat. We steunen uw verzuchtingen. Ik heb het hier al vaker gezegd : we willen niet de eerste van de Vlaamse klas zijn. Ik ben geen voorstander van een communautair opbod. Sinds de oprichting van de VLD in 1992 is de fiscale autonomie een van onze voornaamste streefdoelen. In onze beginselverklaring brachten we twaalf principes naar voren, waarvan fiscale autonomie er een was. Dit is voor ons meer dan een programmapunt : het is een van de fundamenteën van het nieuwe Vlaamse liberalisme. Onze fractie wil er samen met u alles aan doen, mijnheer de minister-president, om in deze legislatuur een doorbraak te bereiken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, het thema van de fiscale autonomie is niet nieuw. Het werd al bij de totstandkoming van de Sint-Michielsakkoorden acht jaar geleden besproken, vanuit de visie dat een beleidsniveau niet alleen verantwoordelijk moet zijn voor zijn uitgaven maar ook voor zijn inkomsten.

Ik heb tijdens de vorige regeerperiode de heer Van Rompuy als minister vaak horen zeggen dat minister zijn in de Vlaamse regering niet zo moeilijk was. Men beschikt over een bepaalde pot, en men moet enkel beslissen hoe men die verdeelt over de verschillende uitgavenposten. Men zoekt enkel een democratische legitimering voor het beleid dat men voert.

Er is echter meer aan de hand. De democratische legitimering als dusdanig is gedeeltelijk achterhaald. Men beschouwt fiscaliteit immers als een beleidsinstrument op zich. Vlaanderen is op een aantal domeinen bevoegd maar heeft niet de fiscale en financiële hefboomen om dat beleid veel gestalte te geven. We zijn bevoegd voor de bejaarden maar we hebben niets te zeggen over de pensioenen. We zijn bevoegd voor de gezinnen maar we hebben niets te zeggen over kinderbijslag en personenbelasting. We hebben veel te zeggen over economie en werkgelegenheid maar niets over de vennootschapsbelasting of de loonlasten.

Met het huidige dotatiesysteem komen we er niet meer. We zitten nu aan 11 percent eigen fiscaliteit, de rest komt uit dotaties. Dat veroorzaakt effectief

problemen. Het onderwijsbeleid bijvoorbeeld groeit in het noorden en het zuiden uit elkaar. Toch kunnen we onze financiële instrumenten daar niet op afstemmen. We worden fiscaal of financieel beloond noch bestraft voor het beleid dat we voeren. De discrepantie tussen de 63 percent van de personenbelasting die Vlaanderen levert en de 58 percent die we slechts krijgen voor het onderwijs, is schrijnend. De vennootschapsbelastingen worden grotendeels geheven in Vlaanderen en Brussel en niét in Wallonië, en toch krijgen we ook daar geen eerlijke dotatie van terug.

Ik hoor ook al negen jaar zeggen, mijnheer Denys, dat we de solidariteit in stand moeten houden. Op de duur zou men gaan denken dat we niet solidair zijn ! Onlangs verscheen een studie van de KBC. De transfer wordt daarin geschat op 186 miljard frank in het voorbije jaar, waarvan ongeveer 120 miljard frank via de sociale zekerheid. Professor Senelle spreekt dan ook terecht van een hold-up. We willen natuurlijk wel solidair zijn met de Waalse zieken en werklozen, maar we zijn slechts solidair met het Waalse beleid, met hun structuren en opties.

Het debat over de instandhouding van de solidariteit is een vals debat. Het debat over de onderwijsfinanciering heeft dat nog eens aangetoond. Wat financieren wij ? Wij financieren geen leerlingen in Wallonië. Wij financieren wel een bepaald onderwijsbeleid in Wallonië, een onverantwoord beleid dat weigert zich te verantwoorden. In die zin is de geldstroom nog steeds te vergelijken met een hold-up.

Men zou eigenlijk ook de omgekeerde redenering kunnen toepassen, die tijdens de vorige legislatuur reeds aan bod gekomen is in de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken bij de besprekingen over de financiële en fiscale autonomie. Waarom draaien we de zaken niet om ? Op dit ogenblik leven wij van dotaties van de federatie, waarmee we een eigen beleid ontwikkelen voor onze bevoegdheden. Dat is consumptiefederalisme. Waarom draaien we de zaak niet om ? Waarom leggen we in de context van de residuaire bevoegdheden niet eerst vast welke bevoegdheden federaal blijven behouden, om die dan via dotaties van de deelstaten te financieren ? Waarom zou dat niet kunnen ? In een goed functionerende federatie voert de federatie haar beleid voor heel het land op dezelfde manier. Nu is het echter omgekeerd. Wij krijgen dotaties om elk een beleid te voeren dat hoe langer hoe meer uit elkaar groeit, en waar geen beloning of bestraffing tegenover staat.

Van Hauthem

Mijnheer de minister-president, in die zin vinden wij het plan waar u mee naar de onderhandelingen trekt, een beetje mager. U zegt en blijft herhalen dat u een tegenstander van het consumptiefederalisme bent. Maar wat was het Sint-Elooisakkoord anders dan een staaltje van consumptiefederalisme? Het heeft de transfers verhoogd. Ik herhaal nog eens dat we geen leerlingen financieren, maar een bepaald Franstalig onderwijsbeleid dat weigert de tering naar de nering te zetten.

Ik wil ook nog even het regeerakkoord vermelden, mijnheer de minister-president. U, en heel uw regering met u, bent voorstander van het defederaliseren van de gezondheidszorgen en de gezinsbijslagen. U beperkt die federalisering echter tot een normerings- en uitvoeringsbevoegdheid. U hebt, in tegenstelling tot de resolutie die tijdens de vorige legislatuur in dit parlement werd goedgekeurd, de financieringsbevoegdheid achterwege gelaten. Met die redenering blijft u in het straatje van het consumptiefederalisme zitten. We zouden enerzijds de bevoegdheid hebben om zelf de gezondheidszorg te organiseren naar onze inzichten, en dat geldt ook voor Franstalig België. Dit beleid wordt anderzijds gefinancierd door de federatie. Er kan dus weer niet beloofd of gestraft worden naargelang het gevoerde beleid.

Ik heb goed geluisterd naar de heer Denys. Mijnheer Denys, de tijd dat u tijdens de vorige legislatuur in de commissie voor Staatshervorming en Algemene Zaken de volledige overheveling van de personenbelasting vroeg, is voorbij. Volgens de heer De Gucht moest toen zelfs minstens 50 procent van wat Vlaanderen uitgaf, uit eigen inkomsten komen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, mijn uitspraak in het debat over de Septemberverklaring was een poging om de verschillende fracties wat tegen elkaar uit te spelen. U was erbij, dus u weet toch beter dan ik dat de resoluties waarnaar u verwijst, niet door alle facties zijn goedgekeurd. Sommige fracties wensten bepaalde onderdelen te nuanceren, en hebben zich bij bepaalde onderdelen onthouden. Het Vlaams regeerakkoord en het institutionele deel daarvan, is juist een synthese die de vier regeringspartijen bindt. Drie van de vier partijen hebben trouwens gezegd dat ook het federale niveau daaraan gebonden is: we zullen op beide niveaus dezelfde taal spreken. Het aanhoren van uw bekommernissen over het functioneren van de federatie en het federale staatsbestel ontroert mij steeds.

De heer Joris Van Hauthem : Dat is mijn bekommernis helemaal niet.

Minister-president Patrick Dewael : Inderdaad, u bent eigenlijk een voorstander van het einde van dit land. We horen u de hele tijd zeggen dat we moeten opletten met de solidariteit en dergelijke, maar u bent helemaal niet solidair. U bent een voorstander van het einde van de federatie.

De heer Joris Van Hauthem : En dan kan men niet solidair zijn? Wij zijn dus niet solidair met Nederland, Frankrijk en Duitsland? Wij zijn daarom dus grote egoïsten? Die solidariteit verloopt via het Europese niveau. Dat weet u even goed als ik, mijnheer Dewael.

Op één punt geef ik u wel gelijk: ook in het zuiden van het land is men voorstander van een herziening van de financieringswet. We verschillen echter van mening over de wijze waarop dat moet gebeuren. U pleit voor fiscale autonomie – alhoewel nog niet voldoende voor ons. In het zuiden van het land zegt men ook dat de financieringswet gewijzigd moet worden, maar dan door een herfinanciering van de gemeenschappen. De dotaties moeten worden opgetrokken, en zo naar de gemeenschappen worden doorgesluisd. De heren Moreaux en Di Rupo hebben herhaaldelijk gezegd dat de budgettaire ruimte daarvoor er nu is. Het onderwijs zit financieel in de knoei, dus moet een deel van de beschikbare budgettaire ruimte naar de gemeenschappen gaan. Dan blijven we echter zitten in het dotatiefederalisme, wat absoluut niet de bedoeling kan zijn.

Minister-president Patrick Dewael : We moeten naar elkaar luisteren. Ik onderbreek u nog even, omdat ik datzelfde ook geantwoord heb op de interventie van de heer Van Rompuy. Uiteraard liggen de klemtonen in het zuiden van het land totaal anders, maar men begint er toch ook te onderkennen dat een stelsel waarin men voor 90 procent geen impact heeft op de inkomsten, leidt tot een debat dat geen waarachtig politiek debat genoemd kan worden. Ook in het zuiden van het land groeit dit besef, dus zou ik het toch niet zo zwart-wit willen voorstellen.

Ik wil nog een tweede bedenking maken. We beginnen er gewoonweg niet aan als het enkel gaat om het doorvoeren van een operatie die neerkomt op het herfinancieren van de deelstaten vanuit de federale overheid. Ik heb wel degelijk ook andere geluiden gehoord, die u blijkbaar negeert. Er vond in de voorbije weken en maanden alleszins een toenadering plaats. De bereidheid om naar mekaar

Dewael

te luisteren, groeit. Een van de grote knelpunten in het verleden was dat men in het zuiden van het land fiscale en financiële autonomie lang ervaren heeft als een uiting van egoïsme, als een poging om hen aan hun lot over te laten. Dat is helemaal onze bedoeling niet, er moet zeker solidariteit zijn. Dat zegt u zelf trouwens ook.

De heer Joris Van Hauthem : Binnen een Europees kader, maar dan spreken we dat wel zelf af.

Minister-president Patrick Dewael : We spreken elkaar alleszins niet tegen, maar laten we heel duidelijk zijn. U maakt er weer een zwart-wit voorstelling van, u zegt dat de Franstaligen meer geld willen, wat het consumptiefederalisme impliceert, en dat ik me daarbij aansluit. Ik sluit me daar niet bij aan : een herfinanciering moet er voor mij niet komen. Daar ben ik heel duidelijk over. Sommigen hopen daar natuurlijk wel op. Ook de heer Van Rompuy heeft ernaar verwezen : ‘Het geld is er nog niet en men is al bezig met hier en daar verwachtingen te creëren.’

Voor mij hoeft dat niet. Het is nu trouwens zo dat de deelstaten met de huidige financieringswet en door de gunstige economische conjunctuur voor het jaar 2001 beduidend meer zullen ontvangen. De financieringswet werkt altijd met een jaar vertraging. De budgettaire vooruitzichten zijn dus helemaal niet zo slecht. Voor de Franstaligen zijn ze wellicht niet voldoende, maar toch niet slecht. We discussiëren nu niet over de begroting, maar ik wil er toch op wijzen dat we voor het begrotingsjaar 2001 uitermate voorzichtig zijn geweest met onze ontvangstenberaming. We hebben rekening gehouden met wat er door toepassing van de huidige financieringswet nog moet komen naar de deelstaten, evenals met de economische conjunctuur.

Het gaat hier dus niet om de vraag naar meer financiering. Ik neem wel aan dat anderen die zullen stellen. Het is echter de verantwoordelijkheid van de federale regering om daar al dan niet op in te gaan. Ik stel echter een heel andere vraag.

De heer Joris Van Hauthem : Maar u bepleit niet de eigen financiering van de gezondheidszorgen.

Minister-president Patrick Dewael : Ik bepleit wat in het regeerakkoord staat.

De heer Joris Van Hauthem : Dat staat inderdaad zo in het regeerakkoord, maar ik wijs er u op omdat het in strijd is met wat u hier nu beweert.

Bovendien lees ik in de Financieel Economische Tijd van 12 september dat er al een akkoord zou zijn over de herfinanciering van de gemeenschappen. Er staat dat het in het kader van de herfinanciering over 45 miljard frank zou gaan : 25 miljard frank voor de Vlaamse en 18 miljard frank voor de Franse Gemeenschap. Klopt dit ?

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik vind het een nogal bedenkelijke manier van debatteren. Men vraagt aan de regering of de berichtgeving van een krant correct is. Mijnheer Van Hauthem, u zou zich beter wenden tot de redacteur.

De voorzitter : Mijnheer de minister-president, u hoeft helemaal niet te reageren op al wat de heer Van Hauthem zegt. U bent vrij te antwoorden. Hij kan u niet ondervragen over zaken waarvoor u niet verantwoordelijk bent. Ik neem aan dat u nog niet verantwoordelijk bent voor wat de Financieel-Economische Tijd schrijft.

De heer Joris Van Hauthem : Men mag blijkbaar aan de minister-president geen vraag meer stellen. Ik vraag enkel dat hij met ja of neen antwoordt.

De voorzitter : Mijnheer Van Hauthem, u mag de vragen stellen die u wilt. Ik had het enkel over de antwoorden die de minister-president al dan niet moet geven. Dat is zijn beslissing. Hij moet dat in dit geval niet doen omdat hij er niet voor verantwoordelijk is.

Minister-president Patrick Dewael : Het antwoord is neen.

De heer Joris Van Hauthem : Ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer de minister-president, een debat over de fiscale autonomie zonder dat men het heeft over de geldstromen binnen de sociale zekerheid, heeft weinig zin. Men beweert wel dat men op het Vlaams en het federaal niveau op dezelfde golfteugel zit. Naar aanleiding van het akkoord over de overheveling van de landbouw en buitenlandse handel heeft minister Aelvoet in de Senaat echter gezegd dat de sociale zekerheid absoluut een federale bevoegdheid moet blijven.

Mijnheer de minister-president, we hebben ook vragen over het kader waarbinnen het één en het ander zich zou afspelen. U hebt daar al gedeeltelijk op geantwoord. Wat is echter nog de rol van de conferentie voor de staatsvorming ? Telkens men voor een cruciaal punt staat, wordt het uit de

Van Hauthem

Costa gelicht. Ik verwijs hiervoor naar het Sint-Elooisakkoord, de fiscale autonomie, die nu ter sprake komt, de overheveling van de gemeente- en provinciewet. We hebben van in den beginne gezegd dat de Costa een lege doos was. Dat blijkt nu ook zo te zijn. U kunt ons daar meer duidelijkheid over geven.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, u moet niet aan de Vlaamse regering vragen wat de rol is van de Costa. Het zijn de politieke partijen die participeren aan de werkzaamheden. Ik verwijs tevens naar het antwoord dat ik aan de heer Van Rompuy heb gegeven. De covoorzitters van de Costa zijn gebonden te onderhandelen met de ministers die bevoegd zijn voor de hervorming van de instellingen van de federale regering. Er zal dus inderdaad met hen worden onderhandeld.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Al bij al blijft het een mager pakket. Het overhevelen van de gewestbelastingen brengt de fiscale autonomie op 15 percent. Over de vennootschapsbelasting wordt niet gesproken. U hebt het over een kwart van de personenbelasting waarop men op- en aftrenten kan heffen. Er komt geen financieringsbevoegdheid indien de gezondheidszorg zou worden overgeheveld. Ook over het welvaartsvast maken van de onderwijsgeldten heerst onduidelijkheid.

U zegt dat u stap voor stap vooruitgaat en resultaten boekt. Men heeft met Pasen een akkoord bereikt over de overheveling van landbouw en buitenlandse handel. De ontwerpen daarover zijn echter nog steeds niet ingediend. Toen was er een principesbeslissing. U hebt hier triomfantelijk gezegd dat u tenminste iets bereikte. Blijkbaar ging het echter om niet meer dan een zeer vage principesbeslissing omdat men voor Pasen toch met iets naar buiten wilde komen. De ontwerpen zijn nog steeds niet ingediend, noch in de Kamer, noch in de Senaat.

Ik vrees dat men er niet in slaagt om de dossiers landbouw en buitenlandse handel binnen een relatief redelijke termijn af te werken. En het voorstel van de aftrenten wordt in het zuiden van het land opgevat als een bedreiging van de Belgische economische en monetaire unie. Dit alles doet me vrezen dat op 17 oktober het federale parlement opnieuw niet verder zal komen dan het goedkeuren van een zeer vage principesverklaring.

De heer Huysentruyt heeft opnieuw gelijk als hij in de Financieel-Economische Tijd het volgende schrijft : 'een beetje onderhandelaar trekt nochtans naar de onderhandelingstafel met een maximaal voorstel dat zonodig afgezwakt kan worden, en niet met een voorstel waar het compromis al ingebakken zit en waar na een verdere afzwakking tijdens de onderhandelingen van de essentie nauwelijks nog iets overblijft.' (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijnheer de minister, geachte collega's, dit debat komt een beetje onwezenlijk over. Zoals de heer Denys vooropstelde, kan dit debat misschien worden geïnterpreteerd als een onrechtstreeks compliment voor de regering. Amper 1 jaar en 3 maanden na de start van deze zittingsperiode debatteren we reeds over de inzet van fundamentele onderhandelingen over fiscale autonomie voor de huidige meerderheid die van bij het begin geprobeerd heeft om deze moeilijke problematiek op een andere wijze aan te pakken dan voorheen. We hebben de moed gehad om in het regeerakkoord een zeer exhaustieve passus op te nemen over de doelstellingen van de Vlaamse partijen inzake verdere staatsvorming. We hebben ook de moed gehad om in dit verband verbintenissen aan te gaan. Die verbintenissen zijn deze van de regering én van de Vlaamse partijen op de verschillende parlementaire niveaus.

We hebben gekozen voor een overlegstrategie, en niet voor een confrontatiestrategie. We mogen natuurlijk niet zo naïef zijn om het vel van de beer te verkopen voor hij is geschoten. Maar we kunnen nu al stellen dat die aanpak vruchten oplevert. Niemand kan om de vaststelling heen dat in dit land – ook ten zuiden van de taalgrens – alle partijen vlug een akkoord over meer fiscale autonomie voor de deelgebieden willen afsluiten. Dat is een merkwaardige vooruitgang. Als het de bedoeling is om ons hiervoor tijdens dit debat te complimenteren, dan aanvaarden we dat graag.

Maar de rest van het opzet van dit debat begrijp ik niet goed. U weet dat ik een deel van mijn leven heb gewerkt voor de vakbond. We moesten er geregeld onderhandelen. Ik heb het evenwel nooit meegemaakt dat we aan de vooravond van onderhandelingen een publiek debat organiseerden om te bepalen wat we allemaal uit de brand wilden slepen, en volgens welke tactiek dit moest gebeuren. De tegenstrever zelf luistert immers mee.

Voorhamme

Ook aan de andere kant van de taalgrens doet men dat niet. Ik zie dan ook niet in waarom we hier het achterste van de tong moeten laten zien. Of is het alleen de bedoeling nogmaals te bevestigen hoezeer we gehecht zijn aan het regeerakkoord? Maar sommige betogen komen erop neer dat sommige oppositieleden opnieuw willen discussiëren over het regeerakkoord. Ik kan dat natuurlijk begrijpen van de oppositie. Wees er echter van overtuigd, geachte leden van de oppositie: zover zijn we heus nog niet. De hele meerderheid staat nog volledig achter de afspraken uit het regeerakkoord. We zouden het debat op dit ogenblik dus eigenlijk al kunnen afsluiten. Daarmee is alles grotendeels gezegd.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Voorhamme, uw betoog lijkt me ook wat onwezenlijk. (*Gelach*)

De heer Robert Voorhamme : Dat is natuurlijk het gevolg van het debat.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Het slaat me toch met verstomming. De fiscale autonomie is toch de basis voor het toekomstige beleid van de regeringspartijen? Ik kan u nog volgen wanneer u stelt dat men niet alles kan prijsgeven aan de vooravond van de onderhandelingen. Maar u moet toch weten met welk mandaat en waarover u zult onderhandelen?

De heer Robert Voorhamme : Het regeerakkoord is daar duidelijk over. Dat werd door de heer Denys nogmaals naar voren gebracht. Ook de minister-president heeft daaraan herinnerd.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Maar blijkbaar denkt iedereen anders over de invulling van de term waarover we het vandaag hebben.

De heer Robert Voorhamme : Ik heb de heer Denys daarnet niets horen zeggen waarmee ik het niet eens ben.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : De heer Denys heeft dan ook niets gezegd.

Minister Bert Anciaux : Heeft de heer Van Rompuy dan ook niets gezegd? Ik ben het immers helemaal eens met wat hij heeft gezegd.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Als u het als regeringslid eens bent met wat de heer Van Rompuy heeft gezegd, dan ben ik gerust over wat u uit de brand zult slepen.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Voorhamme, u tracht het debat te bagatelliseren. In de volgende weken zal de basis worden gelegd van de financiering van de deelstaten voor de volgende jaren. Dan vind ik het behoren tot de elementaire parlementaire taken dat we vragen wat daarvan de krijtlijnen zijn. Het regeerakkoord is immers één zaak, de invulling van dit dossier een andere.

U hebt hier enkele maanden geleden verklaard dat de onderwijsfinanciering moet gebeuren op basis van het welvaartsvast maken van de BTW-dotaties. Ook de voorzitter van dit parlement had het daarover in zijn 11-julitoespraak. De heer Denys verklaarde toen in hetzelfde debat dat dit welvaartsvast maken consumptiefederalisme was. Hij vond dat dit moest worden omgezet in personenbelasting: die personenbelasting moet die welvaartskoppeling realiseren. Dit geeft Vlaanderen reëel meer middelen, door de betere sleutels die we hebben in de personenbelasting inzake onderwijskredieten. Deze beide stellingen zijn diametraal tegengesteld.

Wetende wat de diverse meerderheidspartijen daarover zeggen, is het onze verdomde taak te weten te komen wat het uitgangspunt is. De grootste oppositiefractie in dit parlement moet toch weten binnen welke krijtlijnen deze regering zal opereren. Naderhand moeten we dit immers kunnen beoordelen. U stelt het voor alsof alles geweten is en dit debat nutteloos is of een politiek spelletje.

Ik heb de heer Denys vandaag goed beluisterd, maar ik heb niet concreet gehoord wat hij enkele maanden geleden nog zei, namelijk dat de onderwijsfinanciering af moet van de koppeling van de BTW-ontvangsten aan de inflatie en eventueel aan het BNP. Dit moest worden omgezet in de personenbelasting. Ik ben daar een voorstander van. Ik hoor dat minister Anciaux daar ook een voorstander van is, want ik heb er daarnet voor gepleit. Dat is toch cruciaal?

We weten echter dat men dit aan Franstalige zijde heel anders interpreteert, en dat de stelling van de Vlaamse socialistische perfect aansluit bij wat Ecolo en de PS daarover hebben gezegd. Dan mogen we dat toch vragen? Als we die discussie niet meer mogen voeren, kunnen we beter de boeken sluiten. Het gaat over de financiering van de deelstaten voor de komende jaren én over de financiering van ons onderwijs.

De heer André Denys : Mijnheer Van Rompuy, u hebt toch niet goed geluisterd. Destijds hebben we daarvoor gepleit als strategie. Er was toen enigszins

Denys

een verschil van mening met de heer Voorhamme. Wij hebben toen het volgende gezegd. Als we de Franstaligen aan tafel willen krijgen, moeten we wachten om de discussie over het welvaartsvast maken van het onderwijs voorafgaandelijk los te koppelen van fiscale autonomie. Daarover bestond toen een meningsverschil. Ik stel vast dat het de juiste aanpak was om dat niet op dat ogenblik te doen, en aldus de Franstaligen ertoe aan te zetten mee aan tafel te komen.

Als we nu praten over het grote overleg over de fiscale autonomie, dan sta ik voor 100 percent achter wat in het regeerakkoord staat. Dat sluit formules die ons moeten toelaten om het onderwijs welvaartsvast te maken, niet uit. Ik geef de regering de ruimte om de drie fundamentele passages van het regeerakkoord uit te voeren. Daarover zal men geen tegenstelling vinden tussen wat de heer Voorhamme zegt en wat ikzelf zeg.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Van Rompuy, begrijp me niet verkeerd. Ik vind de discussie over de financiering van gemeenschappen en gewesten en over fiscale autonomie, niet belachelijk. Ik zeg alleen dat we die discussie deze legislatuur al in het parlement hebben gevoerd. Ondertussen is dit niet het meest geschikte moment om de discussie ten gronde te voeren. Als er eenmaal concrete voorstellen ter stemming voorliggen die gerealiseerd kunnen worden, dan moet de discussie daarover in dit parlement verder kunnen plaatsvinden. Daar ben ik van overtuigd. Dat zal ik ook volledig steunen.

Ik herhaal echter het volgende. Al wat u in dat verband van onze kant kunt verwachten, is wat daarover in het regeerakkoord staat. Veel verder gaat deze discussie toch niet ? Alle voorstellen die hier opnieuw te berde worden gebracht, zijn voorstellen die niet overeenstemmen met het regeerakkoord. Er is nu eenmaal een meerderheid die dit regeerakkoord steunt. We willen alle huidige gewestbelastingen naar de gewesten overhevelen. We willen de Gewesten volstrekte financiële autonomie geven. Dat betekent dat voor de samengevoegde personenbelasting met betrekking tot de gewesten ook de autonomie wordt toegekend. Die autonomie houdt ook in dat we een tarievenautonomie kunnen hebben, en dat we op een selectieve manier kunnen ingrijpen in de personenbelasting. Daarover zijn we het eens. Dit geeft een grote mate van vrijheid. De heer Denys heeft dat daarnet al gezegd.

Waar we precies zullen uitkomen in de onderhandelingen, is voor iedereen een beetje in een glazen bol kijken. Ik kan u echter verzekeren dat dit inhoudt dat men een vrij grote autonomie kan verlenen aan de Vlaamse deelstaat, zelfs in die mate dat we een peil van autonomie kunnen bereiken dat het peil evenaart van de grootst mogelijke mate van fiscale autonomie in andere federale staten waar ook ter wereld. Het gaat dan om een autonomie die zich bevindt tussen de 40 en de 45 percent. Via ons systeem kunnen we mettertijd naar zo'n graad van autonomie evolueren. Ik zeg niet dat we dat in één stap zullen verwezenlijken, maar het systeem dat wij voorstellen, maakt dit wel degelijk mogelijk.

Voorts kunnen we nog eens herhalen wat ook voor ons de basisprincipes moeten zijn. Waarom moet er precies nu snel werk van worden gemaakt ? Er zal nu hoe dan ook een belastinghervorming gerealiseerd worden. Deze is hoofdzakelijk een belastingverlaging. Rekening houdend met de bevoegdheden van de gemeenschappen en vooral van de gewesten kan het niet dat een belangrijk aspect van fiscaal beleid, een aspect van rechtvaardigheid en sturing van het beleid, buiten beschouwing zou worden gelaten. Terecht hebben meerdere fracties, ook in het federale parlement, gezegd dat een belastinghervorming niet zomaar een belastingverlaging mag zijn. Ze moet gepaard gaan met een bijsturing en een modernisering van het systeem. Daarbij moeten ook onze bevoegdheden worden betrokken. We hebben die hervorming immers nodig : voor een mobiliteitsbeleid, inzake registratierechten, voor een zinvol grootstedelijk beleid, enzovoort. We kunnen er dus best niet te lang mee wachten.

Daarom begrijpen we niet dat de CVP, die toch altijd een beleidspartij is geweest, zo blijft hameren op de gemeenschapsfiscaliteit. Als daar een voorafgaande voorwaarde van wordt gemaakt, dan zitten we nog minstens voor vier jaar vast.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Het verbaast me dat alles wat gemeenschapsfiscaliteit betreft, zo uit de weg wordt gegaan. Uw eigen partij is voorstander van de afschaffing van het kijk- en luistergeld. Bij mijn weten levert die vandaag echter inkomsten op voor de gemeenschappen. Ook in Brussel gaat 20 percent van het kijk- en luistergeld naar de Vlaamse Gemeenschap. U gaat dat voortdurend uit de weg. In Brussel zult u het kijk- en luistergeld niet kunnen afschaffen. Hoe zult u de Vlaamse gemeen-

Grouwels

schap in Brussel dan betrekken bij de rest van de Vlaamse Gemeenschap ?

Mijnheer de minister-president, u zegt dat de fiscaliteit eigenlijk via de gewesten moet gebeuren. Ik heb u nochtans in Wallonië duidelijk horen zeggen dat u voor tweeledigheid bent. Als u nu zegt dat fiscaliteit een kwestie van driedigheid is, dan snijdt u daarmee de Vlaamse gemeenschap van Brussel af van de rest van de Vlaamse Gemeenschap. Dat maakt me ongerust. Hoe denkt u dit soort van problemen aan te pakken ?

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer Voorhamme, waarom zouden we vier jaar moeten wachten op de gemeenschapsfiscaliteit, zoals ook de minister-president heeft laten verstaan ?

De heer Robert Voorhamme : Omdat de grondwet moet worden gewijzigd.

De heer Luc Van den Brande : Neen. De zaken zijn heel duidelijk. Ik vrees dat men met onvoldoende kennis van zaken naar de onderhandelingen stapt. De wettelijke situatie is de volgende. Artikel 170 paragraaf 2 van de Grondwet poneert uitdrukkelijk de fiscale bevoegdheid van de gemeenschappen. Het enige punt dat daarbij niet is geregeld, is de uitoefening van de bevoegdheden *ratione loci*. Dat heeft gevolgen voor Brussel.

Er moet dus helemaal niet worden gewacht op een grondwetswijziging voor het tot stand brengen en implementeren van een gemeenschapsfiscaliteit. Er zijn twee heel eenvoudige manieren om artikel 170 paragraaf 2 uit te voeren : bij gewone wet, of in een samenwerkingsakkoord. U hoeft zich dus niet te verschuilen achter een totaal verkeerde lezing van de situatie. Ik bedoel dit niet polemisch, maar ik maak me zorgen omdat er wordt uitgegaan van een verkeerde premisse, hoewel de grondwettelijke bepalingen duidelijk zijn.

De kernvraag is of er nog een consistentie bestaat met wat we kunnen lezen in het regeerakkoord en in de resoluties van het Vlaams Parlement. Ik vraag me af hoe minister Anciaux en uw partij – maar ook de andere partijen – dit punt onder de mat kunnen vegen door een verkeerde lezing van de Grondwet. Ik beweer niet dat het dossier niet goed bestudeerd werd – dat laat ik in het midden -, maar de resoluties van het Vlaams Parlement bepaalden

duidelijk dat we zouden streven naar een meer uitgewerkte tweeledigheid. Het gaat dan meer bepaald over een specifieke regeling voor de situatie in Brussel en voor de Duitstaligen.

Ik zou daarop graag nu een antwoord krijgen, want wat de heer Voorhamme daarnet zei, is totaal onjuist.

Minister Bert Anciaux : Ik zou willen antwoorden aan mevrouw Grouwels en de heer Van den Brande. Het klopt dat deze bepaling in de Grondwet staat. Anderzijds zegt de Grondwet ook dat de Vlaamse Gemeenschap zich in Brussel tot de bevolking richt via haar instellingen. In de praktijk wil dat zeggen dat een gemeenschapsbelasting in Brussel nooit kan worden opgesplitst in functie van een keuze. In Brussel zal men dus altijd met een gemengd systeem werken dat een gewogen gemiddelde is van het aandeel van de Vlaamse en dat van de Franse Gemeenschap. Zolang er grondwettelijk geen subnationaliteit bestaat, kan de personenbelasting in Brussel niet worden opgesplitst of geïndividualiseerd. De gemeenschapsfiscaliteit zal in de praktijk dus altijd gewestgebonden worden bepaald, niet door het Brussels Gewest in Brussel, maar door het Brussels Gewest in de twee gemeenschappen.

Ik ben het er wel mee eens dat de tweeledigheid van België versterkt kan worden via andere mechanismen : het versterken van de middelen voor de gemeenschapsbevoegdheden. De heer Gatz zal daar later op terugkomen.

Men mag de gemeenschapsbelasting dus niet voorstellen als een belasting die in Brussel individueel op Vlamingen of Franstaligen kan worden geheven. Men werkt er met een derde systeem, en dat valt samen met het Brussels Gewest.

De heer Luc Van den Brande : De minister zou de voorbereidingsstukken die geleid hebben tot de bijzondere wet en de gewone wet, grondiger moeten nalezen. Een gewone wet of samenwerkingsakkoord kan al volstaan.

Ook in de Costa, die vergadering die tweemaal per jaar gehouden wordt, heeft de minister ooit een eigenaardige redenering gehouden. Daar heeft hij gezegd dat inzake de defederalisering van Landbouw en Buitenlandse Handel de absolute, exhaustieve bevoegdheid naar de gewesten zou komen. Erg zorgvuldig is hij dus niet met zijn commentaren. Ik ben dus op mijn hoede als de minister vandaag zijn toelichtingen verschaft. Het gaat om de democratische en duidelijke organisatie van een

Van den Brande

fiscaal systeem, en de minister heeft me niet erg gerustgesteld.

Minister Bert Anciaux : Het is een goedkope truc die de heer Van den Brande hier gebruikt. Ik blijf erbij dat de huidige Grondwet uitsluit dat de gemeenschapsfiscaliteit in Brussel individueel kan worden toegepast. Ik daag de heer Van den Brande uit om het tegendeel aan te tonen. Wel zou men via de bijzondere wet, een gewone wet of zelfs een samenwerkingsakkoord de twee gemeenschappen hun fiscaliteit in Brussel kunnen laten uitoefenen, maar dan zodanig dat ze gelijk is voor elke Brusselaar, een gewogen systeem dus.

Mijnheer Van den Brande, de mechanismen die ik in het kader van het Sint-Michielsakkoord nog met uw voorgangers heb besproken, gingen over de 80/20-percentages. Het Vlaamse percentage op de aanslagvoet zou voor 20 percent meetellen en de Franse gemeenschapsaanslagvoet zou voor 80 percent meetellen. Dit zou in Brussel een gewogen fiscaliteit tot stand brengen.

Mijnheer Van den Brande, men moet niet proberen om de Grondwet via een trucje te omzeilen. U bent wellicht geen voorstander van subnationaliteiten. Ik ben dat misschien wel. Dit wordt op het ogenblik alleszins niet toegepast. Het is namelijk grondwettelijk verboden.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik betreur het dat de term subnationaliteit hier al een paar keer is gebruikt in een debat over fiscale autonomie. We hebben het hier eigenlijk over een fiscale keuze die in Brussel moet worden gemaakt. Ik zou dan ook graag afstappen van het gebruik van de term subnationaliteit. Deze term is in mijn ogen te zwaar beladen en doet heel wat mensen de haren ten berge rijzen. *(Opmerkingen)*

Ik heb persoonlijk niet zo een probleem met de term op zich, maar ik weet dat in Brussel heel wat mensen die in taalgemengde situaties wonen hier zeer huiverachtig tegenover staan. Ik wil dit echter nog in het midden laten, want het gaat hier niet om subnationaliteiten. Het gaat hier om een fiscale keuze.

Ik heb mijn twijfels bij de juridische uitleg van minister Anciaux. Ik zal dit nauwgezet onderzoeken.

Naar mijn mening is een keuze in de gemeenschapsfiscaliteit wel mogelijk.

De voorzitter : Ik zou graag het woord geven aan de heer Voorhamme. Het lijkt me immers de bedoeling van dit debat om elke fractie de kans te geven om zijn ideeën inzake deze materie naar voren te brengen. De regering moet weten wat de verschillende geledingen van het Vlaams Parlement hierover denken. We voeren dit debat momenteel als een interpellatie over een beslissing van de Vlaamse regering.

De heer Luc Van den Brande : Wij willen enkel de regering helpen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter : Ik zou nog even zelf iets willen zeggen. We drijven de debatcultuur momenteel zover door dat er in feite geen debat meer is. De sprekers spreken gewoon naast elkaar. Deze discussie heeft geen einddoel meer. Het enige doel lijkt me dat we allemaal in de annalen komen te staan. Indien iemand ooit een licentiaatsverhandeling over de Handelingen wil schrijven, zullen we hierin misschien worden vermeld. Ik vrees echter dat slechts weinig mensen licentiaatsverhandelingen lezen. Deze discussie heeft mijns inziens dan ook een zeer beperkte meerwaarde.

Ik stel voor dat we rustig luisteren naar de fracties en dan de regering de kans geven om te repliceren. Hierna kunnen we dit debat afsluiten. Men kan al eens een spreker onderbreken, indien dit politiek essentieel lijkt, maar het is zeker niet nodig om de discussie hier voor iedereen onmogelijk te maken. We moeten tot een duidelijk debat kunnen komen.

De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik zal proberen alsnog te antwoorden op de vraag die me initieel is gesteld. Ik deel het standpunt van minister Anciaux volledig. Dit betekent dat de grondwet moet worden gewijzigd. We zijn dus vertrokken voor een periode van minstens vier jaar. Ik ben het bijgevolg niet eens met mevrouw Grouwels. Mijn fractie vindt het uitermate belangrijk dat we zo snel mogelijk in staat worden gesteld om het kijk- en luistergeld af te schaffen. De minister-president deelt trouwens deze mening.

Als we in de plaats daarvan nog vier jaar of langer moeten wachten omdat u, mevrouw Grouwels, een symbooldiscussie wenst te voeren, dan hebben we te maken met een beleid dat wij niet wensen te onderschrijven. Wij willen dat er zeer snel veel meer fiscale autonomie komt. Die snelheid mag niet

Voorhamme

worden afgeremd door symbooldiscussies die wij misschien nog begrijpen, maar die door de buitenwereld helemaal niet begrepen worden.

Er moeten dus snel tastbare resultaten komen en dat kan volgens ons op basis van de strategie die de Vlaamse regering nu voert en die we ten volle onderschrijven en steunen. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, net zoals de heer Voorhamme, hebben ook wij ons vragen gesteld bij de zin van dit debat aan de vooravond van belangrijke besprekingen.

Het is wel verheugend vast te stellen dat dit debat nu reeds plaatsvindt, hoewel hier een jaar geleden was gezegd dat we reeds blij mochten zijn indien de zaken voor 2001 rond zouden zijn. We blijken nu in een stroomversnelling gekomen te zijn op basis van een andere strategie dan de strategie van het verleden. Het conflictmodel werd opzij geschoven en heeft plaatsgemaakt voor een constructief gesprek op basis van openheid, vertrouwen en respect. Laten we hopen dat dit gesprek de nodige resultaten zal opleveren.

In dat kader is het uiteraard moeilijk om nu in het Vlaams Parlement duidelijke en stoere taal te spreken met betrekking tot deze problematiek. We hoeven hier geen rituele dansen op te voeren die de strijd voorafgaan. We zullen immers geen strijd, maar wel onderhandelingen voeren. Vandaar dat onze fractie bijzonder voorzichtig wil zijn en zich niet wil laten vastpinnen op bepaalde zaken die zeker moeten of helemaal niet kunnen.

Wel willen we in het kader van het regeerakkoord een aantal zaken aanhalen. Het is immers dit regeerakkoord dat ook de krijtlijnen vastlegt. De heer Van Rompuy stelde dat dit debat noodzakelijk was om die krijtlijnen vast te leggen. Wat onze fractie betreft, waren die krijtlijnen reeds duidelijk vastgelegd in het regeerakkoord en in de resoluties naar aanleiding van het debat rond de financiering van het onderwijs en de voorbereiding van het Sint-Elooisakkoord. Daar werden stemmingen over gevoerd en daar werd beslist welke zaken beslist meegenomen moesten worden naar de Costa en de andere nieuwe onderhandelingen.

Wat het regeerakkoord zelf betreft, denk ik dat het belang van de fiscale autonomie niet langer onderstreept hoeft te worden. De Septembeerklaring was dienaangaande duidelijk en iedereen heeft hier reeds aangetoond dat het bezit van fiscale autonomie de sleutel is voor het voeren van een beleid, voor het innen van de resultaten van dat beleid en voor de responsabilisering ervan ten aanzien van de bevolking.

Het regeerakkoord stelt duidelijk dat de gewesten en de daarmee verwante belastingen zo snel mogelijk overgedragen moeten worden. Daarbij wordt verwezen naar bijvoorbeeld de BIV en de registratie- en schenkingsrechten. Dit is terecht, maar toch heb ik daar enkele vragen en bedenkingen bij.

Wat doen we bijvoorbeeld met de heffingsgrond voor onroerende voorheffing ? De Hoge Raad voor Financiën stelt dat een volledige overheveling ervan naar de gewesten een ingreep betekent in de personenbelasting. Toch vind ik het belangrijk dat Vlaanderen daar over kan beschikken.

We hebben het hier reeds gehad over het stedenbeleid, over kernversterking en over het gebruik van het kadastraal inkomen als beleidsinstrument. Tijdens de onderhandelingen moet worden uitgezocht wat dient te gebeuren met de personenbelasting als ook de heffingsgrond naar Vlaanderen wordt overgeheveld. Het is een moeilijke zaak. Als Vlaanderen een coherent inhoudelijk beleid wil voeren in verband met de steden en daarbij wil beschikken over de nodige fiscale instrumenten, is het kadastraal inkomen een essentieel instrument.

Ook een coherent mobiliteitsbeleid vraagt fiscale instrumenten. Enkele collega's stellen dat het belangrijk is om de BIV en de verkeersbelasting te defederaliseren. Misschien klopt dat, maar het mobiliteitsbeleid is niet enkel afhankelijk van vaste kosten, maar ook van variabele kosten. Die laatste kosten hebben alles te maken met de energie-, benzine- en dieselprijzen en blijven elementen van het federale niveau. Beschikken we echt wel over een instrument om daadwerkelijk een degelijk mobiliteitsbeleid te voeren als we de variabele kosten niet in handen hebben ?

Het regeerakkoord bepaalt duidelijk wat moet worden overgedragen aan de gewesten, maar voor de verkeersbelasting lijkt een samenwerkingsakkoord met de andere gewesten. Alleen dan komt geen concurrentie tot stand. De Hoge Raad voor Financiën heeft trouwens reeds gewaarschuwd voor de mogelijkheid van concurrentie. Los van het mobiliteitsbeleid moeten we ook trachten om de

Sannen

fiscale migratie te vermijden. Ik denk daarbij aan het systeem van autoleasing. We moeten ons ervoor hoeden dat de bedrijven wagens aankopen daar waar hun hoofdzetel is geplaatst, omdat Vlaanderen te duur is. Al deze elementen zullen het debat zeker niet makkelijker maken. Als we de gewestbelastingen invoeren, zullen de zaken niet rechtlijnig en eenduidig zijn.

Het regeerakkoord is ook heel duidelijk over de personenbelasting. Die worden voor een deel de bevoegdheid van de gewesten. De gewesten moeten kunnen ingrijpen. Daarbij wordt de tariefautonomie naar voren geschoven, net als de op- en afcentiemen. Ik denk dat de tariefautonomie het meest interessant is. Collega's die technisch beter onderlegd zijn dan ik hebben reeds proberen aan te duiden hoe via een tariefautonomie een beter beleid kan worden gevoerd. Met tariefautonomie kan ook sociaal worden ingegrepen op het fiscale beleid. Tariefautonomie geeft ons meer autonomie dan een systeem van op- en afcentiemen.

De minister-president heeft een marge voorgesteld waarbinnen de autonomie mogelijk moet zijn. Wij hebben geen problemen met zijn voorstel, maar uiteindelijk zal de marge het resultaat vormen van onderhandelingen die nog moeten worden gevoerd. We kunnen moeilijk nu al een marge voorstellen die te nemen of te laten is. Dat kan toch niet de bedoeling zijn van dit debat. Een eigen fiscaal beleid voeren, moet sowieso altijd gebeuren in het licht van de algemene fiscaliteit van België. We moeten bijgevolg zoeken naar een soort evenwicht waarbij de diverse overheden wel over bevoegdheden beschikken, maar ook steeds moeten blijven waken over het evenwicht van het totale fiscale systeem waarop België steunt. Het systeem mag in geen geval in onevenwicht worden gebracht.

In het regeerakkoord staat duidelijk dat de middelen voor de gemeenschappen welvaartsvast moeten worden gemaakt. Ook dat is voor ons geen probleem. Zo kunnen de BTW-opbrengsten op een of andere manier welvaartsvast worden gemaakt. Misschien kan via de personenbelasting worden gewerkt. Sowieso zal er nood zijn aan samengevoegde belastingen die federaal worden geïnd en daarna worden verdeeld. Anders zie ik niet in hoe de subnationaliteit in Brussel kan worden vermeden. Volgens mij is dat onmogelijk en we pleiten er ook niet voor. Dit veroorzaakt wel een probleem inzake kijk- en luistergeld. Het klopt inderdaad dat dit een voorbijgestreefde belasting is. Nu circuleert het voorstel om van kijk- en luistergeld een ge-

westbelasting te maken. Op welke manier zal men dan verantwoordelijk dat de Vlaamse Brusselaars die bijvoorbeeld naar de VRT kijken, wel kijk- en luistergeld moeten betalen en de Vlamingen niet? Ik heb al gezien welke problemen het gratis busrijden voor 65-plussers oplevert. We pleiten dus wel voor het afschaffen van kijk- en luistergeld, maar we willen dat – indien mogelijk – op federaal niveau. De argumenten voor afschaffing zijn gegrond: het is een voorbijgestreefde, asociale belasting. Maar die argumenten gelden natuurlijk voor iedereen, niet enkel voor de Vlamingen. Daarom lijkt het me logisch dat de federale overheid in samenspraak met de gemeenschappen de belasting afschaft. Als dit niet kan, steunen we wel de optie om er een gewestbelasting van te maken en ze dan enkel in Vlaanderen af te schaffen.

Dit is echter niet zo eenvoudig. Het gaat om een jaarlijks bedrag van ongeveer 19 miljard frank. De huidige budgettaire ruimte in Vlaanderen om lasten te verlagen, is duidelijk. We kunnen er misschien van uitgaan dat meer fiscale autonomie automatisch meer middelen genereert, maar volgens de SERV is dat niet zo vanzelfsprekend. Wanneer fiscale autonomie toch meer middelen genereert, lijkt het me logisch dat we een debat houden over waarvoor deze middelen zullen worden gebruikt. De uitdagingen in Vlaanderen zijn voldoende belangrijk.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik sta werkelijk verstuemd. U pleit er dus voor om van het kijk- en luistergeld eventueel een gewestbelasting te maken. Ik hou mijn hart vast als ik bedenk wat dit voor gevolgen zal hebben voor de Vlamingen in Brussel en het gebied rond Brussel. De belastingdruk in Brussel is nu al zeer hoog, ook omwille van de belastingen in de gemeenten. Iedereen die het zich kan permitteren zal Brussel verlaten, omdat de lijn tussen het gewest Vlaanderen en Brussel erg scherp wordt getrokken. Ik ben eerder voorstander van een gemengd systeem, waardoor men kan kiezen voor een of ander belastingstelsel.

De heer Ludo Sannen : Mevrouw Grouwels, ik ben geen expert ter zake, maar ik heb toch enkele berekeningen gezien. Dit zou niet nadelig zijn voor Brussel, maar eerder een voordeel betekenen. Misschien wordt de belastingdruk er wat lichter. Wanneer men de huidige gewestbelastingen integraal tot bevoegdheden van de gewesten maakt, zal Brussel daar financieel het meest van profiteren.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik wil nog een poging wagen. Mevrouw Grouwels, indien het kijk- en luistergeld een gemeenschapsbelasting is en de Vlaamse Gemeenschap schaft het af, dan wil dat binnen de huidige grondwettelijke bepalingen niet zeggen dat de Brusselse Vlamingen geen gemeenschapsbelastingen, met name dit kijk- en luistergeld, meer moeten betalen. Indien de Franse Gemeenschap het kijk- en luistergeld zou behouden, zouden alle Brusselaars immers 80 percent moeten betalen van het huidige bedrag. Dit is niet wat u wilde en het is ook niet wat ik wil. Binnen de huidige grondwettelijke bevoegdheden hebben we het recht om gemeenschapsbelastingen af te schaffen of te heffen, maar dat zal in Brussel niet hetzelfde effect hebben als in de rest van het land. Hoe kan men dat opvangen ? Men kan dat momenteel niet opvangen, behalve via de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap.

Indien het kijk- en luistergeld, na compensatie aan de gemeenschappen, een gewestbelasting zou worden, zou Vlaanderen het kijk- en luistergeld kunnen afschaffen. Brussel en Wallonië zouden dat uiteraard ook kunnen doen, al zie ik dat niet direct gebeuren. Dan ontstaat er een theoretisch mogelijke constructie waarin we een kijk- en luistercheque aan iedereen die in het Vlaams Filmcentrum in Brussel participeert, zouden kunnen geven. Dat zou een manier zijn om de Brusselse Vlamingen te bereiken via onze instellingen. Dat is ook de – juridisch correcte – houding die we hebben aangewend voor de mobiliteit voor senioren. Een andere juridisch correcte constructie bestaat er niet. Indien we de Brusselaar laten kiezen of hij die belasting betaalt of niet, dan kiest wellicht 100 percent voor de afschaffing van die Vlaamse belasting. Dat is niet onze bedoeling. Ik vermoed dat de andere gemeenschappen het daar niet mee eens zouden zijn. Indien we dat zouden willen, zou het niet kunnen omdat de Grondwet niet toelaat dat men kiest tussen belastingsystemen. Ik wil net hetzelfde als u maar het kan vandaag niet, zie dat nu eens in. Gemeenschapsbevoegdheden en -fiscaliteit moeten worden versterkt maar dat zal geen gevolg hebben voor de Vlaming in Brussel.

De heer Ludo Sannen : Ik wil het nog hebben over het solidariteitsmechanisme. Dat lijkt me niet eenvoudig. We leven niet in een federale staat zoals Duitsland met vele deelstaten maar in een federale staat met een beperkt aantal deelstaten. In om het even welk solidariteitsmechanisme zal de federale overheid de ‘compensaties’ moeten organiseren. De ene deelstaat kan of mag geen aalmoezen

geven aan de andere. Voor Agalev wordt de solidariteit tussen de gemeenschappen georganiseerd vertrekkend van hoofdelijke gelijkheid en niet noodzakelijk van de ‘juste retour’. De hoofdelijke gelijkheid garandeert solidariteit en sluit ingewikkelde mechanismen uit.

Tot slot wil ik zeggen dat Agalev bereid is mee te werken aan en mee te denken over die fiscale autonomie. De argumenten hiervoor zijn reeds enkele malen vermeld. Ik heb me bovendien niet uitgesproken over wat zeker moet of over wat niet kan. Ik heb enkel geprobeerd enkele vraagtekens te plaatsen. Dat is volgens mij het enige wat we kunnen doen in een actualiteitsdebat dat gehouden wordt vóór de start van de onderhandelingen. Het doel moet immers zijn de onderhandelingen te laten slagen. Willen we deze onderhandelingen laten lukken, dan moeten wij in openheid met elkaar praten en niet met allerlei breekpunten naar de onderhandelingstafel trekken. Ik dank u. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Chris Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in tegenstelling tot de heer Sannen, is mijn fractie VU&ID heel tevreden met dit actualiteitsdebat. Op deze manier kunnen we immers nog eens rustig orde op zaken stellen.

We waren er niet helemaal gerust in. Een debat als dit kon immers makkelijk ontsporen en een mateeloos steriele discussie worden. Het kon bovendien, om de woorden van de minister-president en van de Septemberverklaring te herhalen, een spelletje worden waarbij we elkaar matrakkeren.

Ik heb dit vandaag niet ondervonden. Ik merk bij de verschillende fracties, ook bij de CVP, een aanzet tot optreden vanuit een bepaalde *raison d'état*. De vraag naar wat we ambiëren en wat we vooropstellen, wordt duidelijk gesteld. Bij het stellen van die vraag moeten we meteen ook nadenken over het geheel en ons afvragen of er misschien iets loos is.

Collega's, laten we eerlijk zijn : er is iets loos, en dat is een belangrijke vaststelling in het licht van de beleidsverklaring die de federale premier volgende week zal afleggen. Ik heb enkele manifeste voorbeelden van dat loos-zijn en het verheugt me dan ook te zien dat er nog enkele journalisten aanwezig zijn.

Nadat hier in 1995 met enige glamour het eerste verkozen Vlaams Parlement hadden geïnstalleerd, lieten enkele perscommentatoren blijken dat het

Vandenbroeke

niet echt de goede kant opging met Vlaanderen. Men spreekt zelfs van een zekere recuperatie door de federale overheid. Daar moeten we dus iets aan doen. Er is uiteraard een bepaald recuperatieproces aan de gang. Een onderdeel van de financieringswet houdt juist in dat er sinds 1989-1990 opnieuw meer middelen naar de federale overheid gaan. Meer middelen betekent meer macht.

Collega's, mijn volgende bron is niet zomaar de eerste de beste, namelijk de voorzitter van dit parlement. Bij zijn nieuwe installatie heb ik hem hier horen zeggen wat u allen hebt horen zeggen: 'Dit Vlaams Parlement moet zorgen voor meer macht en armslag'. Wetende wat er voor ons staat en wetende wat we ambiëren, stel ik de vraag om afstandelijk te kijken naar wat er reeds is gebeurd. U zult mij hier geen geschiedenis van 2000 jaar Vlaanderen of van de Vlaamse identiteit horen debiteren, al zou ik dat wel willen. Wat hebben we bereikt en wat ambiëren we? In 1963, wat geen eeuwigheid is geleden, hebben we het territorialiteitsgegeven vastgelegd.

In de discussie over de Septemberverklaring heb ik mijn fractievoorzitter en minister Anciaux horen zeggen dat dat vastligt en dat men daar niet meer op terugkomt. Dat is een grote verdienste.

In de jaren '70 en '80 hebben we geleidelijk meer bevoegdheden gekregen, zoals cultuur en onderwijs. Zo komen we uit bij de laatste grondwetsherziening van 1988-1993. Artikel 1 van de Grondwet speelt hier een wezenlijke rol: België is een federaal land, opgebouwd uit gemeenschappen en gewesten. Natuurlijk zijn er bepaalde fracties die zelfs van dit artikel geen voorstander zijn. In mijn fractie is dat anders.

We willen aan die gemeenschappen en gewesten inhoud geven. Voor een deel wordt dit bepaald door de kiezer. Deze inhoud kan, afhankelijk van de keuze van de kiezer en de regeringsformatie, rooms-rood of paars-groen-geel zijn. Deze inhoud zal misschien in 2004 weer anders worden ingevuld. Hoe dan ook denk ik dat het onze absolute plicht is om het institutionele kader optimaal uit te werken. Daarom is mijn fractie dus wel tevreden met dit actualiteitsdebat. Wat ambiëren we met zijn allen? We geven een signaal aan de premier, en we wachten op zijn antwoord over acht dagen. Dat antwoord zullen we dan opnieuw evalueren. We hebben al veel opgebouwd, maar we zijn er met zijn allen ook wat ongerust over. Dit actualiteitsdebat getuigt daarvan.

Dit was trouwens al zo in de vorige legislatuur. In de Schrikkelnota van de heer Van den Brande van 29 februari 1996 werden bepaalde pistes uitgetekend door deze assemblee. Dit heeft geleid tot heel veel nuttig studiewerk. Er werd vaak over gediscussieerd in de commissie voor Institutionele Hervorming.

Dit alles heeft in het voorjaar van 1999 geleid tot de gekende resolutie, waar we nog altijd achter staan. Hierin werd gepleit voor een maximale overheveling van de gewestbelasting, idem dito voor de personenbelasting. Deze resolutie hebben we hier met zijn allen goedgekeurd, op een onthouding van Agalev na. Ik hoop jullie niet mee te delen dat dat voor mijn fractie een ontgoocheling was. Maar ik denk dat Agalev zich aan het bijscholen is en erop vooruitgaat.

We hebben eind vorig jaar een nieuwe resolutie goedgekeurd in het verlengde van het Sint-Elooisakkoord. Vooral met het Sint-Elooisakkoord had de Volksunie het zeer moeilijk. We waren van bij de start van de regering gerold. Er waren financiële toezeggingen voor het onderwijs, een onderdeel van de financiering dus. We hebben toen een nieuwe resolutie geschreven, die werd ondertekend door de heren Bossuyt, Vermeiren, Van Grembergen en Sannen. Ik prijs me met andere woorden gelukkig. In de resolutie staat dat het Sint-Elooisakkoord een tijdelijk karakter heeft, dat men geëigende werkgroepen zal oprichten voor de follow-up. Onder andere de voorzitter van het Vlaams parlement is actief betrokken bij de voorbereiding van de autonomie. De VU&ID-fractie, die niet in de federale regering zit, rekent op de federale loyaliteit om ervoor te zorgen dat op het einde van volgend jaar de passende herziening wordt werkstelligd.

We weten dit alles. In tegenstelling tot voorheen, blijkt men bovendien gesprekken te kunnen voeren tussen de deelstaten, tussen de regeringen. Er zijn hoopgevende signalen. Er zijn tegelijkertijd indicaties dat men ook op andere terreinen bereid is om positief in te spelen op de verzuchtingen van het Vlaams Parlement. In de commissies, tijdens de plenaire vergadering, naar aanleiding van de Septemberverklaring heeft men gezegd dat er een wezenlijke verandering zal plaatsvinden. De minister-president heeft er zelfs zijn politiek lot aan verbonden. De VU&ID-fractie is dan ook zeer optimistisch gestemd, anders doet men zo geen uitspraken. Men heeft verkennende gesprekken gevoerd.

Men zal ook niet opnieuw gefaseerd tewerk gaan, zoals dat is gebeurd bij de opbouw van Vlaande-

Vandenbroeke

ren. Het kan niet dat we in schuifjes nu wat middelen krijgen, en later nog meer. We blijven dan in lengte van jaren bezig. Het gebeurt nu.

Geachte collega's, mijn fractie wil dat er zeer klare wijn wordt geschonken over de bevoegdheden. De overlappings die in de bevoegdheidsverdeling zitten, moeten maximaal worden ondervangen. We hebben absoluut nood aan homogene bevoegdheden. We willen dat er een wezenlijke aanzet wordt gegeven en middelen worden overgedragen in de orde van grootte van 40 tot 50 percent. Dat is het geval in andere gefederaliseerde landen.

Het gaat niet enkel over de middelen. Zeer belangrijk is ook de wijze waarop dit gebeurt, zodat we van de fiscaliteit een instrument kunnen maken waarmee we een beleid kunnen voeren. Dit middel moet ons toelaten de nodige, economisch verantwoorde incentives te geven. Dat was de ambitie van de vorige minister van Economische Zaken, die de slechtste nog niet was. Het kon echter nooit. Via de fiscaliteit kan dit echter wel. Men kan incentives geven en her en der komen er middelen vrij voor belastingverminderingen.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, we zijn hoopvol. Tijdens dit debat hebben we de mogelijkheid gehad de violen af te stemmen. We zijn mekaar niet nodeloos te lijf gegaan. We hebben gekeken naar wat cruciaal is voor de nabije toekomst. We zien mekaar weer over acht dagen na de State of the Union van premier Verhofstadt. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het spreekt voor zich dat mijn uiteenzetting de algemene uitgangspunten van de heer Vandenbroeke respecteert. Namens mijn fractie wil ik een Brussels verlengstuk aan zijn toespraak breien. Tijdens het minidebat tussen minister Anciaux en mevrouw Grouwels zijn er al veel elementen aan bod gekomen, maar er blijft toch nog voldoende gras over dat ik wil maaien. Ik wil het hier hebben over twee zaken. Onze fractie wil niet enkel een akkoord over gewestelijke fiscale autonomie, maar ook over een vorm van fiscale autonomie vanuit het gemeenschapsperspectief. Dat laatste moet in Brussel werkbaar zijn. Mijn tweede punt gaat over de wijze waarop dit moet gebeuren.

Gemeenschapsfiscaliteit mag de overheveling van belastingbevoegdheden aan de gewesten niet in de

weg staan. Het mag uiteraard met drie, zoals de Grondwet dat voorschrijft, maar voor ons moet het ook met twee. Ik laat dan even de Duitstalige Gemeenschap buiten beschouwing.

Vlaanderen is in Brussel actief ten voordele van alle Brusselaars. In het regeerakkoord krijgt die doelstelling een begin van uitvoering door de opname van de eenderdenorm : we werken voor een derde van de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Uiteraard is Vlaanderen in de hoofdstad ook actief om de positie van de Brusselse Vlamingen te verbeteren. We doen dat via twee belangrijke hefboomen : via onze decennia-oude instellingen zoals de scholen, culturele centra, welzijnsdiensten, en via de zorgverzekering. Die zorgverzekering is heel belangrijk om in Brussel de gemeenschapsinbreng te vergroten. Fiscaliteit – al dan niet verbonden met de zorgverzekering – zou een derde middel kunnen zijn.

De fiscale autonomie voor de gemeenschappen kan via twee wegen worden bevorderd. We moeten de zaken bekijken vanuit het perspectief van de instellingen en vanuit het perspectief van de Brusselse belastingbetaler. Inzake de instellingen moet iets worden gezegd over financiële stromen die op zich niets met fiscale autonomie te maken hebben, maar die een andere richting moeten krijgen. De twee monocommunautaire gemeenschapscommissies van Brussel, de VGC en de Cocof, krijgen een belangrijk gedeelte van hun middelen via de trekingsrechten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zowat de helft van de middelen van de VGC komt uit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de andere helft komt van de Vlaamse Gemeenschap. In die zin is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest enigszins een melkkoe geworden voor de gemeenschapscommissies. Zeker onze Franstalige collega's doen daar te pas en te onpas een beroep op. Zo slagen ze erin om de penibele financiële situatie van de Cocof op de rug van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verlichten of weg te werken.

Dat mechanisme moet worden afgebouwd. De gemeenschapscommissies moeten uitsluitend worden gefinancierd via de gemeenschappen. Hetzelfde geldt eigenlijk voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die niet via het Brussels Hoofdstedelijk Gewest maar dankzij co-communautaire samenwerking en financiering van de gemeenschappen moet functioneren. Dat is niet onbelangrijk, en werpt ook een nieuw licht op het debat over fiscale autonomie in Brussel.

Met de belangen van de belastingbetaler voor ogen, moeten we een systeem uitwerken dat realis-

Gatz

tisch is. Er zijn twee doelmatigheidscriteria : het systeem moet werkbaar zijn op het terrein – want het compromis moet met hen worden afgesloten -, en de regeling moet de Vlamingen in Brussel ten goede komen. Deze doelmatigheidscriteria kunnen niet onmiddellijk op het begrip subnationaliteit worden toegepast. Grondwettelijk gezien is dit nu eenmaal niet mogelijk, zelfs al zouden we dat willen. Maar bovendien is het mijn overtuiging dat het vandaag, in 2000, contraproductief zou werken voor de Vlamingen. Uiteindelijk verplicht men mensen toch om een keuze te maken die niet zomaar een keuze is : het is een vrij definitieve, gesloten keuze waaraan alle andere keuzes die men in Brussel kan maken, vasthangen. Men zou wel eens verrast kunnen zijn over belangrijke groepen in de Brusselse samenleving die niet gediend zijn met een dergelijke keuze en daardoor ook niet meteen zouden kiezen voor het Vlaamse scenario. Zo zijn er nog steeds veel Brusselseirs – zij het iets minder dan vroeger -, die niet weten waartoe ze behoren en niet meteen staan te springen om te kiezen. Ook zijn er veel nieuwe Belgen, allochtonen die misschien wel na enkele generaties een definitieve keuze maken maar de zaak momenteel afwachtend bekijken. Dan is er nog een groep die misschien minder omvangrijk is, maar daarom niet minder belangrijk voor de opinievorming in het hoofdstedelijk gewest : een aantal inwijkelingen, niet zelden Vlamingen, in de kern van het gewest, de negentiende-eeuwse gordel, die dit systeem ook helemaal niet zien zitten.

Ik haal dit maar aan, ik wil niet beweren dat ik het met hen eens ben. Maar als een politicus of politiek orgaan draagkracht en legitimiteit wil geven aan een beslissing, dan moet men de situatie op het terrein kennen. Ik zeg al evenmin dat dit in de toekomst niet zou kunnen. Het debat over subnationaliteit sluit ik hier vandaag niet definitief af. Ik wijs er alleen op dat deze optie juridisch niet kan en dat men politiek gezien tweemaal moet nadenken alvorens er voluit voor te kiezen. De gesloten keuze is moeilijk. De Brusselse samenleving bestaat niet alleen uit waterdichte schotten. Een open keuze is voor mij een goed alternatief. Dit bestaat nu al en werkt in de hoofdstad. Maar we moeten elkaar ook geen Liesbeth noemen. Sommigen pleiten ervoor de Brusselaars dan maar te laten shoppen. Dat klopt niet. Mensen maken nu al keuzes : ze kiezen waar hun kinderen school lopen en in welke taal, welke media ze volgen, bij welke vereniging ze zich aansluiten, enzovoort. Men kan dus wel al bepaalde kanalen vorm zien krijgen.

Wel juridisch mogelijk op het terrein en volgens minister Anciaux het meest voor de hand liggend,

hoewel dat niet onze optie is, is dat men een Vlaams en een Frans financieel en fiscaal stelsel krijgt, met in Brussel een soort samenvoeging met gewogen gemiddelden. Franstalige Brusselaars zouden het hierbij beter krijgen dan hun taalgenoten uit Wallonië, maar de Brusselse Vlamingen zouden het slechter hebben dan de andere Vlamingen. Dat is niet ons uitgangspunt. Ons uitgangspunt is dat de ongelijke behandeling, ook op fiscaal gebied, tussen de Vlamingen uit Vlaanderen en deze uit Brussel, zoveel mogelijk moet worden weggevoerd. Minister Anciaux had het over kijk- en luistercheques. Dat is inderdaad een mogelijkheid. Maar waarom niet de mogelijkheid onderzoeken van belastingaftrek voor bepaalde groepen in Brussel ? Men zal dan steeds wat met het probleem worstelen welk criterium men gebruikt, maar deze mogelijkheid moet worden onderzocht, om er voor te zorgen dat de Vlaamse Brusselaars zoveel mogelijk, en wat mij betreft liefst volledig, dezelfde situatie kunnen hebben als de Vlamingen uit Vlaanderen.

Dit was inderdaad een debat over hoofdlijnen. Ik hoop dat we op dit vlak iets concreter zijn geworden dan voorheen : zowel de resolutie als het regeerakkoord heeft het slechts in één zin over deze thematiek. De uitdaging is alleszins een mogelijkheid te vinden waarbij enerzijds de Brusselse Vlamingen zoveel mogelijk of volledig genieten van de fiscale politiek die in Vlaanderen wordt gevoerd, terwijl anderzijds de hele Brusselse samenleving, die nu eenmaal een realiteit is, mogelijk blijft. Dit is de positie die wij als verantwoordelijke Vlaams-nationalisten en integraal-democraten willen innemen in dit debat. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik kan kort zijn in mijn antwoord, aangezien ik al herhaalde malen gerepliceerd heb tijdens de uiteenzettingen van de diverse sprekers.

Eerst iets over de zin van het debat. Sommigen vonden dit een overbodig debat, anderen vonden het een nuttige oefening. Naar aanleiding van de Septemberverklaring had ik mijn vrees geuit dat dit debat wel eens zou kunnen ontaarden in het elkaar neerknuppelen met harde Vlaamse standpunten. Dat is gelukkig niet gebeurd. We hebben de gevoeligheden van de diverse groepen over deze materie beter leren kennen.

In de eerste plaats laten we ons leiden door het regeerakkoord. Voorts kan ik de krijtlijnen zoals ge-

Dewael

trokken door de heer Van Rompuy, grotendeels bijtreden.

We vragen de volledige bevoegdheid over de bestaande gewest- en gemeenschapsbelastingen en aanverwante. Dit principe, dat ook in het regeerakkoord staat, wordt niet betwist.

Daarnaast vragen we de overheveling van een substantieel deel van de personenbelasting. Het zou onverstandig zijn om me nu, vóór de onderhandelingen, vast te pinnen op een percentage. Met deze substantiële overheveling wil ik een koppeling maken met de welvaart. Dat gaat verder dan het regeerakkoord. Ook hiertegen heb ik geen protest gehoord. Hier verschilt onze benadering van die van de Franstalige partijen.

Ook de tariefautonomie is voor mij een belangrijk gegeven. Om te beginnen zullen we een vork moeten bepalen. We denken, zoals al gezegd, aan 10 percent in plus of min, 20 percent in de kering dus. Even belangrijk als deze vork is voor mij de zogenaamde aftrekautonomie, want daarmee kunnen we fiscaal bijsturen op onze bevoegdheidsdomeinen.

Ook het solidariteitsmechanisme zal op tafel worden gegooid. Dat wil niet zeggen dat we de solidariteit in vraag stellen, maar ze moet in elk geval transparanter worden. De inkomensparadox moet worden weggewerkt : geen enkel solidariteitssysteem kan blijven bestaan als het inkomen per hoofd hoger is in de regio die de solidariteit ontvangt dan in de regio die de solidariteit opbrengt.

Men vroeg ook wat er zou gebeuren met de vennootschapsbelasting. Voor mij is die nu niet aan de orde. Een discussie hierover zou rekening moeten houden met de implicaties voor Brussel en de daar ingeschreven vennootschappen. Wel zouden we kunnen overwegen om een korting toe te staan op de vennootschapsbelasting voor vennootschappen die zich bezighouden met onderzoek en ontwikkeling. Zulke fiscale stimuli krijgen zeker onze voorkeur boven subsidies, en de bedrijfswereld steunt ons daarin. Zonder nu het debat over de regionalisering van de vennootschapsbelasting te willen voeren, lanceer ik dus het idee van de fiscale stimuli, die ons in staat kunnen stellen om een volwaardig economisch beleid te voeren.

De heer André Denys : Ook ik heb het punt van de vennootschapsbelasting bewust achterwege gelaten. Het komt ook niet voor in het regeerakkoord.

De minister-president zegt hier echter behartenswaardige dingen : de VLD is nooit voorstander geweest van subsidies via de expansiewetgeving, fiscale stimuli lijken ons een veel betere piste.

Minister-president Patrick Dewael : Ik herhaal dat het niet de bedoeling is om het debat te openen over het volledig defederaliseren of regionaliseren van de vennootschapsbelasting. Men kan echter afspraken maken met de federale overheid om bepaalde kortingen toe te staan, rekening houdend met bepaalde budgettaire compensaties voor de bedrijven – selectief of algemeen lineair.

Het enige voorbehoud dat ik maak, heeft te maken met de notie gemeenschapsfiscaliteit. Ik zal dat debat hier niet overdoen. Rekening houdend met de Grondwet levert dit toch wel degelijk problemen op. Het standpunt van minister Anciaux heeft dat voldoende verduidelijkt. We moeten dus creatief zijn. Via de instellingen in Brussel moeten we misschien naar andere formules zoeken om de band tussen Vlaanderen en Brussel te versterken. Ook de heer Gatz heeft het daarover gehad. De Vlaamse regering is bereid om daarover verder na te denken.

Het zullen bijzonder belangrijke weken worden. Op 17 oktober zal uiteraard niet alles opgelost zijn. Het is echter belangrijk dat de federale regering dan effectief de krijtlijnen zal uittekenen waarbinnen voor haar het debat moet worden gevoerd. Ik heb gezegd dat dit voor ons ongemeen belangrijk is. Ik heb ook gezegd dat ik daar mijn lot aan verbind. Men moet niet op alle slakken zout leggen, maar dit is een buitengewoon belangrijk dossier voor de toekomst van Vlaanderen. Ik heb er goede hoop op dat het deze keer mogelijk zal zijn, maar men zal natuurlijk altijd het resultaat moeten afwachten.

Dit debat was in ieder geval zeer nuttig om te weten wat er op de verschillende banken leeft. We zullen vastberaden en krachtig onderhandelen om een zo goed mogelijk resultaat te behalen. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Collega's, het antwoord van de Vlaamse regering was zeer bondig. Ei zo na was er geen standpunt van de regering. Dezer dagen is er nogal wat te doen over de interpretatie van exit-polls. Hier hebben we iets meegemaakt dat lijkt op 'exit-politiek'.

Van den Brande

Ik ben vijftien maanden niet op de tribune verschenen omdat dit volgens mij tot de goede geplogenheden behoort. Nu wil ik naar aanleiding van dit actualiteitsdebat kort de volgende beschouwingen maken.

Gedurende ongeveer acht jaar heb ik op deze tribune een project verdedigd dat ook een project voor Vlaanderen was. In die periode hebben we zeker enkele goede resultaten neergezet, waarbij onder meer de werkloosheid werd gehalveerd en de basis werd gelegd voor een duurzaam beleid. Dit gebeurde op basis van een bepaald budget. Ik spreek de grote zorg uit dat men deze erfenis ook op Vlaams vlak niet verkwanselt.

De reden waarom ik op de tribune kom, is zeer eenvoudig. Ik wil mijn grote bezorgdheid uiten over de standpunten van de meerderheid en dus van de regering, die al of niet naar onderhandelingen gaat. Dit laatste is immers niet erg duidelijk. Ik verwacht enige intellectuele eerlijkheid van degenen die nu verantwoordelijk zijn voor het beleid, de huidige meerderheid dus.

Voor de zindelijkheid van de democratische verhoudingen wil ik u vragen om komaf te maken met dit welles-nietesspel, waarbij in de vorige periode niets gekund zou hebben en nu alles. Het geheugen is soms kort, maar men mag niet vergeten dat wij geen conflictmodel hebben gehanteerd. Meerderheid en oppositie hebben samen, rustig en in de luwte, willen werken aan een standpunt van het Vlaams Parlement, dat de basis moest vormen van een open onderhandeling met Wallonië. Het was dus geen conflictbenadering.

Ik ontwaar vaak nog een tweede intellectuele en politieke oneerlijkheid. Men zegt dat er gedurende zeven jaar geen vooruitgang is geboekt. Het debat werd nochtans grondig voorbereid. De heer Bossuyt en de andere fractieleiders van de meerderheid zullen dat niet tegenspreken. We hebben honderdvijftig experts gehoord. We wilden naar de nieuwe federale regering en de deelstaatregeringen gaan met een standpunt.

De peptalk is niet van de lucht. Men wenst elkaar geluk met het tempo waarin er voorstellen en plannen zijn gekomen. Ik wil het parlement er echter aan herinneren dat in 1992 in het federaal regeerakkoord uitdrukkelijk stond wat de doelstellingen waren, dat er gestreefd werd naar eigen deelstaatparlementen, en dat de federale regering de motor van de hervorming zou zijn. U kent alle essentiële

punten die erin stonden. Binnen de negen maanden was er een volledig akkoord dat grondig het democratisch landschap van België en Vlaanderen heeft gewijzigd.

Het was vorig jaar dus een vergissing om geen klaarheid te brengen in het huidige federale regeerakkoord. Men wil op reis, maar men weet niet met welk vervoermiddel, de koffers hebben geen inhoud, en – veel erger – de bestemming is onduidelijk. Ik wil niet discussiëren over de methode waarmee men probeert tot een onderhandeling te komen, dat is niet essentieel. Essentieel is de doelstelling die men wil bereiken.

Merkwaardig genoeg heeft men willen doen geloven dat de Costa de oplossing zou brengen. Wij hebben van meet af aan gezegd dat het veel beter zou zijn om in openheid te dialogeren van gemeenschap tot gemeenschap. Er werd echter een constructie gemaakt die zichzelf heeft afgeschaft. Ik herhaal echter dat de methode ondergeschikt is aan de doelstelling.

Mijnheer de voorzitter, wat ik nu gehoord heb, komt neer op een politieke meerderheidsafpraak. Er is geen dialoog van gemeenschap tot gemeenschap. Men roept een mengvorm in het leven waarbij de voorzitters van de Costa slechts de taak hebben om een en ander diets te maken aan de leden van de Costa. Het zou veel beter zijn de Costa af te schaffen. Wij van de CVP zullen dat echter niet doen, wij zullen elke gelegenheid te baat nemen om daar ons standpunt te verwoorden.

Inzake fiscale autonomie treed ik de heer Van Rompuy bij. Men heeft geweigerd om hier het debat te voeren. Dat is wellicht pure tactiek. Misschien is men een beetje bang of twijfelt men.

Ik wil u er heel kort aan herinneren waarom we fiscale autonomie willen. De fiscale autonomie is geen stuk speelgoed dat we kunnen gebruiken om het de anderen moeilijk te maken. Vanzelfsprekend kunnen via fiscale autonomie de verschillen in voorkeuren worden gerealiseerd, vormt het heffen van belastingen een belangrijk instrument voor het overheidsbeleid, vormt het een versterking van de democratische legitimiteit en laat het toe om rechtstreeks de vruchten te plukken van het gevoerde beleid.

Ik maak me grote zorgen dat het de fiscale autonomie zal vergaan zoals in de fabel van La Fontaine. Ik ben bang dat de fiscale autonomie zal worden gedoopt nadat men rond de tafel heeft gezeten zoals ooit een bepaalde vis een karper werd ge-

Van den Brande

doopt. Ik ben dus bang dat wat geen fiscale autonomie is, wel zo zal worden genoemd.

Gelet op de fundamentele herschikking van het Vlaamse, het Belgische en het Europese landschap is het nogal evident dat de monetaire unie Europees is, maar dat we de fiscale hervorming moeten zien in het licht van de Belgische economische unie. Als staten en deelstaten een consistent beleid willen voeren, is het absoluut noodzakelijk om de fiscale autonomie zo volledig mogelijk te realiseren. Dat is ook belangrijk vanuit Europees perspectief.

Ik hoop dat dit debat en de standpunten die ik heb gehoord van de meerderheidspartijen, niet de voorafspiegeling vormen van wat moet worden gerealiseerd. Tijdens mijn regeerperiode waren er vele informele contacten met de Waalse collega's. Ik kan u wel toevertrouwen dat ook zij een gelijkwaardige mening hebben over grotere autonomie. Ik kreeg echter steeds als antwoord dat Wallonië niet in de economische omstandigheden verkeert om een grotere autonomie mogelijk te maken. Als dit ondertussen omwille van een betere economische conjunctuur of omwille van andere elementen wel mogelijk is, dan zult u mij nooit horen zeggen dat het niet goed zou zijn om elkaar op te zoeken. We hebben dat trouwens tientallen keren gedaan. Ook wij zijn naar de Waalse feesten geweest. Ook wij hebben in Namen een dialoog gevoerd. Ook wij zijn naar Luik geweest.

Het belangrijkste is evenwel dat Vlaanderen in België en in Europa een volwaardige deelstaat kan worden. Ik richt me dan ook heel in het bijzonder tot de fracties die in de afgelopen periode samen met ons tot resoluties gekomen zijn. Laten we niet terugkomen van een nacht op een kale berg, maar werken in openheid met onze Waalse collega's en vrienden. Ik vraag dan ook aan alle fracties – en

richt me in het bijzonder tot de VLD en VU&ID – toch enigszins trouw te blijven aan de overtuiging die de uwe was en, naar ik durf te hopen, nog steeds is. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Van Rompuy c.s en door de heren Denys, Bossuyt, Sannen en Van Grembergen werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 12 oktober 2000 om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 16.55 uur.*